

A'dan Z'ye
AL BAKIYYE^{TR}
LÂ ÇOLBAŞBETIKELBAKIYYE JUNMATUTEN

MEVLÛT BAKİ TAPAN

SÜRÛM: 2

A'DAN Z'YE

AL BAKİYYE

Lâ Çolbaşbetikelbakiyye Junmatuten

(Al Bakiyye Öğrenme Kılavuz Kitabı) | A'dan Z'ye Al Bakiyye

MEVLÜT BAKİ TAPAN

KÜNYE HAT

Yazar : Mevlüt Baki TAPAN
Editör : Mevlüt Baki TAPAN
Grafik : Rastgelelik Arama Motoru Ekibi - www.rastgelelik.com
Yayınevi :
Resmi Site : www.albakiyye.rastgelelik.com

Seri No : 01
Cilt No : I
Sürüm No : 0.2
Sûreti : I
Set Adı : Lisanîye
Külliyyatı : -

Yayın Tarihi : Ekim 2020
İlk Yazım : Haziran 2020
ISBN No :
Tür : Eğitsel Öğreti
Telif Hakkı : Mevlüt Baki TAPAN
Dili : TÜRKÇE – (Al Bakiyye)

İÇİNDEKİLER

KÜNYE HAT	3
İÇİNDEKİLER	4
ÖNSÖZ	8
YAZARCA.....	9
KISALTMALAR	10
Al Bakiyye Nedir? (Ñû ist el Al Bakiyye?).....	14
Dilin İsimlendirilmesi.....	14
Dilin Standart 4 Alfabede Yazımı	15
Al Bakiyye Sözcük Anlamı	15
Al Bakiyye - Al Bakiyye Tarihçesi.....	16
Al Bakiyye Temel Özellikleri (Al Bakiyye Tökez Ñütelikeyn)	17
Al Bakiyye Gelişim Süreci ve Amacı (Al Bakiyye Evre-igelişku or Umag).....	18
Neden Ural-Altay ve Özellikle Türkçe Köken Dili Seçildi?	19
Al Bakiyye Dilbilgisi (Al Bakiyye Tilbiltaj).....	20
Alfabe - Sesletim (Tamğaluk - Sesletim).....	20
4 Standart Alfabe ve Özellikleri	20
Al Bakiyye Sesli – Sessiz Harf Tablosu	23
Standart el Hûray-ibakiyye Alfabeti	23
Klasik Al Bakiyye Alfabeti	24
Al Bakiyye Harfleri ve Okunuşları.....	25
Al Bakiyye Alfabeti ve Temel Yazım Kuralları.....	25
İsimler (Aden)	27
Dişilik – Erillik / Cinsiyet Belirtme	27
Birleşik İsimler	27
Çoğul İsimler (Adenelçoğul).....	27
İsmin Halleri (Adın Yağdayen)	27
7 Temelli İsmin Hâlleri Ek Form Tablosu.....	32
İsim - Yaş Sorma (Ad or Yaş Sorlam)	34
Artikeller ve Nesnelere (Belirtneçat or Objuler).....	34
Sıfatlar (Sıfaten)	36
Sıfatlarda Derecelendirme	36
İşaret Sıfatları	36

Edatlar (Sözderen)	39
Sayılar (Sayıgêân).....	41
Sıralı Sayılar (Sayınggêân).....	42
Saatler (Oğuren)	42
Günler (Güen).....	42
Aylar (Ayen).....	43
Mevsimler (Yaşorçilen)	43
Hava Durumu (Kalıgukumenç).....	44
Ülke-Milliyet (Ülke-Ulus).....	45
Ulus Adı Belirleme-Türetme Kuralı.....	45
Ülke – Ulus – Dil Adlandırma ve Türetmek Ekleri.....	45
Bazı Ülke, Ulus ve Dil Adları	46
Memleket, Ülke ve Millet Sorma.....	46
Renkler (Tüsgêân).....	47
Kıtalar (Anugaray)	48
Yabancı Kelimeler (Yad Sözcuxat)	48
Soru Adılları (Pronjelsorgu)	49
Zarflar (Xulat)	50
Mekân Zarfları (Xulatelyer)	50
Zaman Zarfları (Xulatelan).....	51
Ünlemler (İmlem)	52
Zamirler (Adenat)	53
Belgisiz Zamirler (Lâ âdriy Adenat).....	53
Şahıs Zamirleri (Adenatmen).....	54
Zamirlerin İsim Halleri (Yağdayen-iadenatmen)	54
Fiiller (Eyleven).....	55
Yardımcı Fiiller (Betlem)	55
Fiil Çekimleri (Jalbuat-ieylev)	55
Fiil Ekleri ve Halleri (Eylev Ekat or Yağdayen)	56
İsmi Fiil Yapma (tu Eylevyap ya adı).....	58
Modal Fiiller (Modeylev).....	58
Fiil Masterları (Kökeylevler)	58
Dönüslü Fiiller (Durnawupeylev)	59
Nedensellik Yapıları (Tutalga Höylemat)	59
Bağlaçlar (Ulanç).....	60

Bağlaç Kalıpları (Ulaç Kipen)	62
Yapılar ve Formlar (Kipen)	63
Zaman Formları (Ankip).....	63
Edilgen Çatı (Pasiv).....	64
Emir Kipi (Çarıtakip).....	65
Var Yapısı (Kipengibs).....	65
Sahiplik Yapısı (Kipelsahap)	65
Hiç Yapısı (Kipeljo)	65
Belki Yapısı (Kipenzan)	66
Wû Yapısı (Kipenwû)	66
Vam Yapısı (Kipenvam).....	66
Hoşlanmak, Nefret Etmek Yapısı (Hoş or Xınc)	66
Alû Yapısı (Alû Kipen).....	67
Keşke Yapısı (Kiay Kipen)	67
İlgi Duyma Yapısı (İlig Kipen).....	67
Ön Ekler – Son Ekler (el Ekler-iformisonru).....	68
Soru Ekleri (Ekenelsorgu).....	68
Olumsuzluk Ekleri (Biuğma Ekleriy).....	69
Taşıt Ekleri (Eklamelvaslam)	70
Cümleler - Cümle Yapıları (Sözlem)	71
Cümle Çeşitleri	71
Olumlu-Olumsuz-Soru Cümleleri (Uğma-Biuğma-Sorgu Sözlemat)	71
İsim Cümlesi (Ad Sözlem).....	71
Fiil Cümlesi (Eylev Sözlem)	72
Yan Cümleler (Yan Sözlem)	72
Relatif Cümleler (Nisbi Sözlem)	72
Devrik Cümle (Qarmaş Sözlem)	73
Şart Cümlesi (Depat Sözlem)	73
İkili Fiil Cümlesi (Keyupeylev)	73
Selamlaşma (Muesselam).....	74
Aile Üyeleri ve Kavramları (Barqüyat or Uşuru).....	75
Söz Dizilimi (Söz Dizlam)	77
Sözcük Türetme (Sözcux Türetung - Türettek)	77
Örnek Cümle ve Çalışmalar (Emsal Sözlam or Eşlemkuen).....	78
Diğer Dillerde Çeviri Cümleler (Sözlamelçevriy fi öte tileyn).....	78
Koşul – Şart Cümlesi.....	78
Neden - Sonuç Cümlesi	78
Tanım Cümlesi	78
Karşılaştırma Cümlesi	79

Nesnel Yargı Bildiren Cümle.....	79
Öznel Yargı Bildiren Cümle	79
Benzetme Cümlesi	79
Dolaylı Cümle	79
Anlatım Türleri	80
Cümlede Tevil - Yorumlama (Tevelet el Sözlem)	80
Sözce (Türetmek & Sözi).....	80
Açıklamalık (el Şerx-iolunç)	80
Devriye (Gezung)	80
Şiirsellik (Usûlîhat)	81
Diğer Yazım Sistemleriyle Al Bakiyye Cümleler	82
Yazım Kuralları ve Noktalamalar (Ya Rulelyazung mi Nokungat).....	83
Noktalama İşaretleri (Nokungat)	83
Bazı Temel Sözcükler (Badhi Tökez Sözcuxat)	84
Günlük Aktiviteler (Günençeylevat)	84
Al Bakiyyenin Amacı ve Özgürlüğü.....	85
Al Bakiyye Sözlüğü ve Kelimeleri.....	85
Yeni sözcük türetme ve ekleme (Teze sözcux türetlam mi eklam)	85
Yeni Sözcük Oluşturmada Temel Kurallar	86
Yeni Sözcük Türetme Yöntemleri	86
Harf Kodlama Sistemi	89
Ek Kaynak ve Bağlantılar.....	92
EK NOTLAR	93
TEŞEKKÜR	94
YAZAR.....	95

ÖNSÖZ

“A'dan Z'ye Al Bakiyye” isimli dil öğretim eseri “Eğitsel Öğreti” özelliği ile kaleme alınmıştır. Eser, Türkçe dilinde “Al Bakiyye” isimli yapay dilini baştan sona öğretmek ve tanıtmak amacıyla hazırlanmıştır. Kapsamlı anlatım ve örneklerle betimlemeler mevcuttur. Al Bakiyye isimli dilin ilk öğretim-öğrenim kitabı olma özelliğine sahiptir. Al Bakiyye dili tüm alfabelerle yazılabilmektedir. 4 özel alfabe standart olarak kabul edilmiştir. Bu eserde en yaygın kullanılan 2. Standart Latin kökenli “*Al Hûray-ibakiyye*” temel alınmıştır.

İlgili eser, 2. Sürümdür.

YAZARCA

“*A'dan Z'ye Al Bakiyye*” adlı bu eser, kendine özgü alfabe ve yazım sistemine sahip Al Bakiyye yapay diline ait öğrenim kitabıdır. Türkçe anlatım ile baştan sona bu yapay dilin öğrenilmesi için temel kaynak olmasını amaçlıyorum. Örnek cümle, sözcük ve detaylı açıklamalarla konuları ele almaya çalıştım.

Bu eserin Al Bakiyye adlı yapay dilin gerçek manada öğrenim ve referans kaynağı olmasını temenni ediyorum, iyi okuma ve öğrenmeler diliyorum.

Mevlüt Baki Tapan

KISALTMALAR

- DE : Deutsch (Almanca)
- EN : English (İngilizce)
- TR : Türkçe
- BK : Al Bakiyye
- Vb. : Ve Benzeri
- Vs. : Ve saire
- USW. : Ve Benzeri (Almanca)
- Etc. : Ve Benzeri (İngilizce)

Dil, diğer tabiriyle lisan insanlar arasındaki anlaşmayı sağlayan doğal iletişim aracıdır. Kendisine has kural ve yapıları bulunmaktadır. Konuşanlarına bağlı canlı varlığını sürdürebilmektedir. Temeli tarihin bilinmeyen dönemlerine dayanır. Dilin ilk yazıya döküldüğünün ispatı Sümer Medeniyetine dayanmaktadır. Türkçede “*Dil, Lisan*” olarak tabir edilirken, İngilizcesi “*Language*”, Almancası da “*Sprache*” olarak ifade edilmektedir.

Dil, sosyal ve canlı bir varlıktır. Dahası milli bir varlık olup, fertlerin üstünde bir ulusu ilgilendirmektedir. Yeryüzünde her ulus neredeyse kendi dilini konuşmaktadır; Alman dili, Türk dili, İngiliz dili vb. Bütün ulusun duygu ve düşüncelerinin yegâne hazinesidir. Ulusu ayakta tutan, bireyleri birbirine bağlayan, sosyal hayatı düzenleyen ve devam ettiren, milli şuuru besleyen canlı varlıktır.

Dil, kültürün nesilden nesle aktarılmasında büyük rol oynayan ilk temel unsurdur. Kültürel unsur olarak dil, temel olarak konuşma, yazı, ağız, şive, lehçe ve argo ile jargon gibi öğeler içermektedir. Kültür ise, asırlarca oluşmuş yaşam biçiminin kodlarını içine alan hafıza gibidir.¹

Dil ve Kültür İlişkisi

- ❖ Dil ve kültür birbirini tamamlayan ayrılmaz bir bütündür.
- ❖ Kültür ile dil, bir ulusun en önemli ortak ürünüdür.
- ❖ Bireyi oluşturan en önemli unsurların başında dil ve kültür gelir.
- ❖ Ulusun var olmasında, ayakta kalabilmesinde dil ve kültür büyük paya sahiptir.
- ❖ Kültür ve dil, geçmiş ile gelecek arasında köprü görevi üstlenmiştir.
- ❖ Dil ve Kültür, toplumun bakış açısını ve yaşam tarzını yansıtmaktadır.

Lehçe (Dialect – Dialekt): Bir dilin, tarihî gelişim sürecinde, bilinen dönemlerden önce o dilden ayrılmış ve farklı biçimde gelişmiş kollarına lehçe denir. Başka deyişle lehçe,

¹ Kitap: “*Kültür Nedir?*” Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine, Ali GÖÇER, TDK, Sayfa no: 50. Erişim: 26.05.2018 < <http://www.tdk.gov.tr/images/14.pdf> >

bir dilin çok uzun zaman önce, yazılı metinlerle izlenemeyen karanlık dönemlerinde kendisinden ayrılan ve ayrıldığı dilden hem ses hem biçim olarak ayrılıklar içeren koludur.²

Almanca (Deutsch): Der Dialekt, Bazı Almanca Lehçeleri: *Alemannik (Alemannisch), Alman Standart Almancası (Deutsch), Avusturya Almancası, İsviçre Almancası, Bavyera Almancası, Eski Yüksek Almanca.*

İngilizce (English): dialect, Bazı İngilizce Lehçeleri: *Amerikan İngilizcesi, British (İngiliz) İngilizcesi, Avustralya İngilizcesi.*

Türkçe: Lehçe, Bazı Türkçe Lehçeleri: *Yakutça, Çuvaşça.*

Al Bakiyye: Eşvek, Bazı Al Bakiyye Lehçeleri: *Hûrayca*

Dilin Zenginlik Ölçütleri

Bir dilin zenginliğini ölçümlemede birkaç unsur göz önünde bulundurulmaktadır. Yalnızca kelime sayısıyla bir dilin zenginliği ölçülemez. Bir dilin temelde zenginliğini belirleyen ölçütler şunlardır;

- Sözcük hazinesinin zenginliği,
- Kavram ve mana zenginliği,
- Yazılı en eski kaynaklara sahip olma,
- Geniş coğrafyada konuşulması,
- Atasözü, Deyim, Mani ve Mecaz kullanımı,
- Kelime Türetilirliği,
- Doğayı, evreni, insanı, bilimsel ve sanatsal kavramları kendi özgü yapısıyla anlatabilirliği,
- Sözcüklere özel anlamlar yüklenebilirliği,
- Eş anlam, mecaz anlam ve zıt anlam kavramlarının çeşitliliği,
- Diğer dillerle olan etkileşimini özgünleştirerek bünyesinde kullanması...

Bir dil, ne kadar çok sözcüğe sahipse ve etkin biçimde kullanılıyorsa o denli zenginlik ifade eder. Ancak yalnızca bu husus gözünde bulundurulmamalıdır. Kavram ve mana çeşitliliği ile yazım tarzı da dikkate alınmalıdır. Hatta lehçe ve şive, ağız çeşitliliği de dilin zenginliğidir. Dilin yazı ve konuşma dili olarak ayrımı söz konusudur ki bir dilde birliği, anlaşmayı sağlamak için yazıda kullanılan ortak dile yazı dili denilmektedir. >İnsanların günlük yaşamda iletişim maksatlı kullandıkları dile de konuşma dili denilmektedir.<

² Site: "Lehçe" Edebiyatöğretmeni. Erişim: 26.05.2018 (<https://www.edebiyatogretmeni.org/dil-kultur-iliskisi>)

“İngilizce ve Almanca, Türkçeden ve Al Bakiyye dilinden çok daha zengindir.” Diye iddia ve öngörü söz konusu olabilir. Ancak bunların tümü genellikle konuşan kişi sayısı veya kelime haznesi olarak dikkate alınmıştır, üstelik bazı uzmanlar birçok yazılı ispat ve kaynak var olmasına rağmen bu iddiasında ısrar etmektedir.

Almanca ve İngilizce, Türkçe gibi sondan eklemeli dillerden veya Al Bakiyye gibi sondan/baştan/ dönüşümlü ekleme özelliği olan lisanlardan değildir, keza Hint-Avrupa dillerinin tümünde benzer özellikler ve belirteçlik durumu söz konusudur. Almancada “*Der, die, das,*” İngilizcede ise “*the*” belirteç¹³ (Artikel) sözcükleri vardır. Türkçede ise belirteç (Artikel) yapısı bulunmaz. Al Bakiyye’de ise cinsiyet ayrımı oluşturmayan belirteç (Artikel) yapısı bulunur.

Yazar: __ “*Bu eserimizde sizlerle temel anlatı dili Türkçe olmak üzere Al Bakiyye dilini irdelercesine anlatacak ve öğrenimine katkıda bulunacağız. Her bir satırı, her bir sözcük ve harfi özenle ve özel bir amaçla yazılanmıştır.*”

Anlatıcı: __ “*Ey Okur, bu eser özenle size Türkçe dilinde Al Bakiyye öğretmek, dilsel kültürünüzü aydınlığa kavuşturmak için önemli bir vesile, Türkçemiz için de büyük bir kaynak olması amacıyla kaleme alınmıştır.*”

³ !3: “*Belirteç*”; Tanımlaç, Tanımlayıcı, Artikel, betimleyici.

AL BAKİYYE NEDİR? (NÛ İST AL BAKİYYE?)

Al Bakiyye Kelime Anlamı: “Ebedi ve ölümsüz özgürlüğe ait dil”, demektir.

Betikelbakiyye Kelime Anlamı: Ebedi ve Ölümsüz özgürlüğe ait dil kitabı.

Al Bakiyye, Ural-Altay dil ailesine mensup Türkçe kökenli yapay dildir. Yazım sistemi olarak belli bir kural ve kısıtlaması söz konusu değildir. Öğrenim ve temel işlevlerin geliştirilebilmesi için standart kabul edilen 4 alfabesi bulunur. Bunlar;

1. **Al Tamğa-ibakiyye (Al Bakiyye Alfabesi):** Tamamen kendisine özgü sistem ve damgalardan oluşan, kendisine özgü sesletim ve yazım formu bulunan alfabledir.
2. **Al Hûray-ibakiyye (Latin Kökenli):** Latin harflerinden özel olarak derlenmiş ve sesletimi geliştirilmiş alfabledir.
3. **Al Arabî-ibakiyye (Arap Kökenli):** Arap harflerine dayalı Osmanlı Türkçesine özgü kullanılan alfabledir. Birkaç ek Arabî harf ilavesiyle kullanılmaktadır.
4. **Al Orhun-ibakiyye (Göktürk-Runik-Orhun Kökenli):** Eski Türk ulusuna özgü Göktürk harfleri ve Runik harfleri dikkate alınarak oluşturulmuş alfabledir.

Bu dört alfabe sistemi Al Bakiyye dili için standart kabul edilmiştir. Ancak dileyen istediği alfabe ve yazı sistemini kullanabilir. Bu alfabe ve yazı sistemlerinin dışında Gürcü, Ermeni, Kiril, Hint vb. türdeki diğer yazı sistemleri de kullanılabilir.

Al Bakiyye yapay dili 4 sürüm olarak geliştirilmiştir. Son sürüm ise tümünü devre dışı bırakarak genel Al Bakiyye dilini oluşturmuştur. Önceki 3 Sürüm;

1. **Klasik Al Bakiyye:** Kendisine özgü Al Bakiyye alfabesiyle sadece yazılan ve kendi birtakım dilbilgisi kuralları, özgü sözcükleri bulunan sürümdür.
2. **Al Bakiyyetün Eşvek (Şive):** Latin harfleriyle yalnızca yazılan ve mevcut sözcüklerin Latin harf sesletimine uyarlandığı şivedir. Klasik Al Bakiyye'ye birçok Osmanlı ve Türk kökenli sözcüklerin de dâhil edilerek kullanıldığı sürümdür.
3. **Al Bakiyyetühür (Hûrayca Lehçesi):** Latin harflerinden derlenmiş standart bir alfabesi bulunan, ancak alfabe ve yazım kuralı olmayan lehçedir. İsteyen istediği yazı sistemi ile yazım yapabilir. Dilbilgisi, sözcük ve yapı bakımından birçok farklılıklar oluşmuştur.
4. **Standart Al Bakiyye:** Hûrayca lehçesinin tüm kural ve yapılarını Klasik Al Bakiyye alfabesi ve formlarıyla bütünleştiren son güncel sürümdür. Eski form ve yapıların yerine Al Bakiyyetühür (Hûrayca) Lehçesi temel alınmıştır. 4 Standart Alfabesi bulunur. İsteyen istediği alfabe ile yazım yapabilmektedir. 6000'i aşkın sözcükten oluşur.

Bu eser, Al Bakiyye yapay dilinin en son sürümü olan Standart Al Bakiyye için hazırlanmıştır.

Al Bakiyye dilinin sözcük varlığı büyük ölçüde kök fiil sözcüklerden oluşur ve kökenleri ise tümü olmasa da bir kısmı Türkî dillerden türetilmiştir. Ayrıca türetim yoluyla Almanca, Arapça, Farsça ve İngilizce gibi dillerden de yapı ve ek, edat formları alınmıştır. Kendisine özgü Damlatnâme, Şükran Güncesi, Sözce, Usûlihât gibi edebî türlere ilaveten Roman, Şiir, Fıkra, Drama gibi türleri de destekleyecek yapıda geliştirilmektedir.

Bu dilin en önemli özelliği ise olabildiğince özgür olması ve yazarın, anlatıcının keyfine göre kullanılabilir olmasıdır. Standart birtakım kurallar oluşturulmuş olsa da tüm standart kurallar yazar ve anlatıcı inisiyatifindedir. Standart resmi 4 alfabesi olsa da dileyen kişi Hint, Gürcü, Yunan, Japon vb. diğer alfabelerle de yazabilir. Cümle, sözcük yapıları da özgürce. Yazar istediği şekilde cümle dizilimi yapabilir.

Dilin İsimlendirilmesi

Türkçe karşılığı ile aynı olup Al Bakiyye şeklindedir. Diğer dillere kelime anlamının karşılığı olarak çevrilebileceği gibi, doğrudan “*Al Bakiyye*” şeklinde de kullanılabilir. İngilizcede “*Al Bakish*”, Almancada “*Al Bakisch*” şeklinde kullanımlar görülse de genel geçer kabul gören ve geliştiricisinin de tercih ettiği kullanım “*Al Bakiyye*” şeklindedir.

Dilin Standart 4 Alfabede Yazımı

Al Bakiyye (Al Tamğa-ibakiyye):

آبکایه

Latin (Al Hûray-ibakiyye):

Al Bakiyye

Arabî (Al Arabî-ibakiyye):

هبيال باك

Göktürk (Al Orhun-ibakiyye):

𐰇𐰺 𐰆𐰽𐰸𐰺

Al Bakiyye Sözcük Anlamı

Doğrudan Türkçe diline tercüme edilecek olursa “*Bilinen ebedi-sonsuz özgürlüğe ait olan*” ve ayrıca “*Ölümsüz-Sonsuz Ülkesi*” şeklinde ifade edilebilir.

AL BAKİYYE - AL BAKİYYE TARİHÇESİ

Al Bakiyye dili, 2005 yılında 19 özgün kelime ve 4 ek ile temel yapıda bir yazı sistemi olarak ilk geliştirildi. Sadece kâğıt üzerinde varlığını koruyan ve adı Kurtanca olarak nitelendirilen yapay dildi. 2019 yılında ise yeniden yazı sistemi kökten yenilenip, 2 ayrı font olarak dijital ortama taşındı ve “*Al Bakiyye*” adıyla hem yazı sistemi hem de dil olma yolunda ilk kapsamlı adım atıldı. 120 sözcük ve 16 ek ile özgün Al Bakiyye yapay dili ve alfabesi oluşturuldu. Her geçen zaman sözcük sayısı, kök ve ek yapısı ile birçok alanda gelişimi devam etti. Akabinde ilk şivesi “*Al Bakiyyetüneşvek*” oluşturulup, sözcük sayısı 1000'e çıkarıldı ve Latin harfleri ile de yazımı mümkün kılındı.

Temel işlev olarak sıfat tamlaması ve özgün sözcüklere daha fazla odaklanıldı. Alınan birkaç geri bildirim ve test neticesinde yazım sistemi ve sözcük yapısı bakımından öğrenilmesi, dijital tüm platformlarda kullanılması birtakım zorluklar göstermekteydi. Sıfırdan bir dilde değişiklik yapmak yerine özgürleştirmeye karar verildi ve “*Hûrayca*” lehçesi bu sayede doğdu. Alfabe ve yazım sistemi sınırı, koşulu kaldırıldı. Kök öbek üzeri sözcük türetim sistemi geliştirildi. 250 civarı temel edat, kök ve bağlaç ile yeni özgün sözcük türetilmesine imkân sağlandı. Büyük Al Bakiyye Sözlük'te kök sözcük ve açıklayıcı sözcüklerin toplam sayısı 5000'i aştı. Bu kök sözcükler ile en az 4-5 farklı yapıda sözcük türetilbilirliği sağlandığı için sözlükte var olmayan sözcüklerin de yazar tarafından doğal olarak üretilmesine olanak sağlandı.

Al Bakiyye, yazım-alfabe, cümle kurulum, sözcük dizilim, kelime tercihi vb. konularda hiçbir sınırlama sunmayan yapay dil oldu. Birkaç basit temel kural haricinde kısıtlayıcı kurallara yer verilmemektedir.

Zaman içerisinde Klasik Al Bakiyye ile Hûrayca adlı Al Bakiyye lehçesi ve Al Bakiyyetün Eşvek adlı şive bütünleştirilerek **Standart Al Bakiyye** dili tamamlandı.

AL BAKİYYE TEMEL ÖZELLİKLERİ (AL BAKİYYE TÖKEZ ÑÛTELİKEYN)

Aşağıdaki özellikler Standart Al Bakiyye için geçerlidir.

- Kullanıldığı alfabe ve yazım kurallarına göre yazılır.
- Cümle dizilimi özgürce dir.
- Esas fiil ile birleşen ve birleşmeyen yardımcı fiiller vardır; *ist, dir, war*.
- Cümle ve sözcük yapısına göre değişen artikeller (belirteç) vardır; *Lâ, Ya, Ol, Ey, El, -i /yi*.
- Artikel ve sözcüklerde cinsiyet ayrımı bulunmaz.
- Yaratıcı için özel şahıs zamiri vardır; *Hay*.
- Olumlu, olumsuz, ünlem ve soru cümle yapıları mevcuttur.
- Zaman ve kip ayrımı vardır.
- Sondan, baştan, ortadan eklemeli ve sözcük içi türemeli, değişmeli sözcük oluşum özelliği bulunur.
- Tüm seslerin harf karşılığı vardır ve yazılır. Yazıldığı gibi okunur.
- Kökten sözcük türetmede kapsamlı ek ve yöntem bulunur. Ancak bol miktarda da eş anlamlı ve benzer yapıli sözcüklere de sahiptir.
- Eklerle yeni sözcük oluşumu olduğu gibi, çoğunlukla birden fazla kelime ile anlatım yöntemi de bulunur.
- Standart Latin Kökenli (Al Hûray-ibakiyye) alfabe ile yazımda tüm isimler büyük harfler yazılır ve büyük-küçük harf ayrımı vardır.
- Göktürk ve Arabî alfabeler ile yazımlarda ilgili alfabe yazım kurallarına uyulur.
- Klasik Al Bakiyye Alfbesinde harflerin kendi okunuşları bulunur ve yazımlar bu okunuş ekseninde, kurallara uygun yazılır.

AL BAKİYYE GELİŞİM SÜRECİ VE AMACI (AL BAKİYYE EVRE-İGELİŞKU OR UMAG)

Dille bazı kurum ve kuruluşların getirdiği kural ve kısıtlamalardan uzak kalmak, yazarın kendisini daha iyi ifade edebilmesine imkân sunmak için özgür bir dil olarak geliştirilmeye başlandı. Al Bakiyye dili büyük oranda tamamlandığında bazı eksiklikler hissedildi. Bu eksikliğı Al Bakiyye şivesi geliştirerek gidermeye çalışıldı fakat Al Bakiyye dilinin yapısından kaynaklı öğrenilmesi, yazılması ve kullanılması zor. Bu yüzden bütün platformlarda kolayca yazılabilen, herkes tarafından okunabilen ve öğrenmesi kolay bir dil gerektiğine karar verildi. İlk olarak alfabe çalışması yapıldı. Latin harflerinden bir dizge oluşturuldu. Çünkü dünyanın büyük kısmı Latin harflerine aşinadır. Kelimelerin büyük kısmı Al Bakiyye dilinden türetildi ve temel kök olarak Türkçe ve Altay dilleri tercih edildi. Bazı yapılar kullanımı ve öğrenimi kolay olması için Almanca ve İngilizce gibi dillerden türetildi. Zengin ve özgür bir kullanım kazanması için Farsça ve Arapça gibi dillerden esinlenildi. Son Standart Al Bakiyye dili ise kendi özgü harf sistemi olan Al Bakiyye alfabesi ve Latin kökenli Alfabesine 2 farklı alfabe sistemi de dâhil edilerek Standart 4 alfabe kabul edildi. En yaygın olarak Latin harflerinden derlenmiş alfabe kullanıma geçirildi.

Amacı: Al Bakiyye'nin temel amacı yazar ve anlatıcılara özgürlük kazandırmaktır. Belli dil kurallarına bağlı kalmadan istediği gibi yazım ve anlatım yapmasını sağlamak, anlamda hiçbir kayıp yaşanmadan okuyucuya konuyu aktarabilme başarmaktır.

NEDEN URAL-ALTAY VE ÖZELLİKLE TÜRKÇE KÖKEN DİLİ SEÇİLDİ? (NÛDEN WURDE MAN İZABO YA URAL-ALTAY OR NİTEL TÜRKÇE TİL AKS KÖKUNG?)

Al Bakiyye geliştirilirken büyük oranda Türkçe ve Ural-Altay kökenli dillerden faydalanıldı. Özellikle Aktarma sözlüğü bu kapsamda birçok sözcük ve fiil için referans oldu. Bunun temel nedeni ise bu dillerin kelime, ek ve kavram olarak çok kapsamlı ve yeni sözcük türetmede işlevsel olmasıdır. Türkçe, kendi öz bünyesinde geniş bir sözcük haznesine sahip ve Arapça, Farsça, Fransızca ve İngilizce gibi birçok dil ile etkileşime girmiştir. Bu etkileşimi ise oldukça başarılı ve özgün biçimde kullanabilmiştir. Bu yüzden Al Bakiyye büyük oranda Türkî dillerden ve yapım eklerinden beslenmiştir. Bunun da ötesinde diğer birçok yapay dil büyük oranda Hint-Avrupa dil ailesine mensuptur. Ural-Altay ailesine mensup yapay dil ise oldukça azdır.

Kullanılabilir Bazı Alfabe ve Ses Karşılıkları

Latin	Arap	Göktürk	Bakiyye	Kiril	Yunan	Sanskrit
A	ا	𐰀	𐰀	А	Α	अ
Â	ا	𐰀	𐰀 - 𐰁	А	Α	आ
B	ب	𐰁 - 𐰂	𐰃 - 𐰄	Б	Β - β	ब
C	ج	𐰅	С	Ц		च
Ç	ج	𐰅	Ç	Ч		छ
D	د	𐰆	𐰇 - 𐰈	Д	δ - Δ	ड
E	ه	𐰀	𐰀	Е - Ө	Ε	ए
Ê	ه	𐰀	Ө - Ө	Е - Ө	Ê	ए
F	ف	𐰉	𐰉 - 𐰊	Ф	Φ	फ़
G	ك - ق	𐰋	𐰋 - 𐰌	Г	Γ	ग
Ĝ	گ	𐰍	G	Г	Γ	घ
Ĝ	ع	𐰍	Ĝ	Г	Γ	ङ
H	ح	𐰎	𐰎 - 𐰏 -	Х	Χ	ह
X	خ	𐰎	𐰎 - 𐰏	Х	Χ	ह

Û	و	𐰑	𐰑	У		ऊ
V	و	𐰑	𐰑 - 𐰒	В		व
W	ع	𐰓	𐰓	У		औ
Y	ی	𐰔 - 𐰕	𐰔 - 𐰕	Ы	Υ - υ	य
Z	ز	𐰖	𐰖 - 𐰗	Ж - 3	Z - ζ	ज़

I	اي	ا	ا	И	H	इ
İ	اي	ا	..ا	И	I - Y	ई
Î	اي	ا	..ا	И	Y	ई
J	ن	ا	ج	Ю		ज
K	ك	ك	ك	K	K	क
Q	ق	ق	◀ - Ø - ↓	K		ख
L	ل - لا	ل - ي	ل - ي	Л	Λ - λ	ल - ल
M	م	م	M	M	M - μ	म
N	ن	ن	N	H	N	ण
Ñ	ن	ن	Ñ - ل - λ	H	N	ञ
O	او	و	O - و	O	O - Ω	ओ
Ö	او	و	Ö	Ө		ओ
P	پ	پ	Π - L	Π	Π - Ψ	प
R	ر	ر	ر - H	P	P	र
Ř	ر	ر	ř	P	P	ऋ
S	ص - ت - س	س - ي	Σ - ω - β - ς	C	Σ	स
Ş	ش	ش	ς - ς	Ш - Щ		ष
T	ط - ت	ت - ث	T - ت	T		त
U	او	و	U	Y	υ	उ
Û	او	و	U'	Y		ऊ

Al Bakiyye Sesli – Sessiz Harf Tablosu

ÜNLÜLER	Düz		Yuvarlak	
	Geniş	Dar	Geniş	Dar
Kahın	a	ı	o	u
İnce	e, ê	i, î	ö	ü
Kahın-İnce	â			û

ÜNSÜZLER	Sert		Yumuşak	
	Süreksiz	Sürekli	Süreksiz	Sürekli
Dudak	p	f	b	m, v, w
Diş	ç, t	s, ş	c, d	j, n, ñ, z
Damak	k, q		g	ğ, l, r, ř, y
Gırtlak	ğ	h, x		

Yaygın kullanılan alfabe ise Latin harflerinden derlenmiş Hûray-ibakiyye alfabetesidir.

Standart el Hûray-ibakiyye Alfabeti

Standart Al Bakiyye dili alfabeti soldan sağa doğru yazılır. Toplam **39 adet** harften oluşmaktadır.

Temel Harfler: A B C D E F G H X I J K L M N O P R S T U V W Y Z

Ek Harfler: Â Ê Ç Ğ Ğİ Î Ñ Ö Ŗ Ş Ü Û

BÜYÜK	Küçük	Okunuş	BÜYÜK	Küçük	Okunuş
A	a	A	M	m	Em
Â	â	ea	N	n	En
B	b	Be	Ñ	ñ	Nû
C	c	Ce	O	o	Ol
Ç	ç	Çe	Ö	ö	Öl
D	d	De	P	p	Pi
E	e	E	R	r	Er
Ê	ê	Ê	Ř	ř	Riy
F	f	Ef	S	s	Es
G	g	Ge	Ş	ş	Şay
Ğ	ğ	Ğe	T	t	Te

Al Bakiyye Harfleri ve Okunuşları

↓	Ḳ	Ḃ	Ḅ	Ḅ̇	Ḍ	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇
Aa	Bu	Bi	Ci	Çi	Di	Dıy	Zıy	Te	Tay	E	Ae	Ef	Fa	Ge	Gaf	Ğe
a	b	b	c	ç	d	Ḍ̇	Ḍ̇	t	Ḍ̇	Ḍ̇	æ	f	f	g	Ḍ̇	Ḍ̇
Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇
Ḍ̇	He	Hû	Hay	Ha	Ay	I	İy	Jey	Key	Kal	Kul	El	Lam	Em	Men	En
Ḍ̇	h	h	h	kh	I	ı - i	i	j	k	q	Ḍ̇	l	l	m	m	n
Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇
Nû	O	Ol	Ö	Pi	Pa	Er	Ray	Riy	â	Es	Say	Sin	SS	Eş	Şay	
ñ	o	o	ö	p	p	r	r	Ḍ̇	â	s	ş	s	Ḍ̇	ş	ş	
Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	v	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	X	Ḍ̇	λ	@	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇	Ḍ̇
U	Ü	Û	Vi	Vav	Wah	Ya	Yut	Zed	Aks	Nang	Nanç	Et	Ok	Mı	İst	
u	ü	û	v	v	w	y	ÿ	z	x			@	q	m	st	

Al Bakiyye harfleri sesletim odaklıdır. Birçok sesin karşılığı vardır. Örneğin “Ḍ̇” harfi, “En” olarak okunur. Latin harflerinde “n” harfine denk gelir. Fakat işlev olarak daha fazlasına sahiptir. “Enulu” (en büyük) yazılacağı zaman “e” ile başlamaz, “EN” sesi olduğu için sadece “Ḍ̇” harfi yazılır. Aynı şekilde “ul” sesi de “Ḍ̇” harfi ile verilir. Bu durumda “Enulu” sözcüğünün Al Bakiyye alfabesiyle yazımı; “Ḍ̇Ḍ̇Ḍ̇” şeklindedir.

Al Bakiyye Alfabeti ve Temel Yazım Kuralları

- Soldan sağa doğru yazılır ve bilgisayar hattında harfler birleşmez.
- “Ki edatı ve *-un, -en, -an, -on, -in*” gibi ek ve sesletimler için özel karakterler mevcuttur. Bu ek ve sesletimlerde bu işaret ve harfler kullanılmalıdır.
 - o Ki : Ḍ̇
 - o -en, -an, -in, -ın: Ḍ̇
 - o -on, -un, -ön, -ün: Ḍ̇
- Tüm harfler kendine özgü sesletim ve kullanım özelliğine sahiptir ve bu sesletime uygun kullanılırlar. Örnek;
 - o Arayba (Araba) : Ḍ̇Ḍ̇ (“Ḍ̇” harfi Latin alpabe sistemlerinde “r” harfine karşılık gelmesine rağmen “er”, “ar” sesletimi olduğu için “Arayba” kelimesinde baştaki “a” yazılmaz ve (“Ḍ̇” harfi ile başlar.
- Yardımcı fiil olan “*ist*” için “Ḍ̇Ḍ̇”, “*war*” için “Ḍ̇Ḍ̇” ve “*-dir*” için de “Ḍ̇” kullanılır.

- Çoğu kez “*ünlü*” harfler yazılmaz, sessiz harflerin özgü sesletimlerine göre kullanılırlar. Özgü sesletim olmadığı alanlarda ünlülerin yazılması uygundur.
- Sözcüğün en son sesindeki ünlüler daima yazılmalıdır.

İsimler (Aden)

Not: Latin kökenli tüm alfabelerde tüm artikelen alan isimlerin ilk harfi büyük yazılır. Diğer alfabelerde böyle bir kural geçerli değildir.

2 tür isim vardır; Özel isim ve Cins isim. Bunların tekil, çoğul, çekimli ve çekimsiz yapıları vardır. Al Bakiyyede tüm isimler artikellerle kullanılabilir ve fiil görevi üstlenebilecek yapıdadır. Yazar ve anlatıcı anlatım tarzına uygun artikel seçebilir. İsimler diğer yapay diller gibi belli harf veya eklerle bitecek diye bir kaide yoktur. Çeşitli yöntem ve özelliklerle çok sayıda isim barındırmaktadır.

Dişilik – Erillik / Cinsiyet Belirtme

Cinsiyet ayrımı bulunmaz. İsimlerin cinsiyeti 3 şekilde belirtilebilir;

- Sıfatlarla,
- Özel isimlerle,
- Eklerle: Dişilere “e”, “çe” or “che” getirilir.

Müdür: Zaysan, Zaysane / **Kral:** Han- Hançe

İsim cümlelerinde yardımcı fiiller: “İst” ve “dır”.

Birleşik İsimler

İki ayrı isim ek almadan birleştirilir; Çocukeyi: *Balabarq* / Bilgisayar: *Bilkusaygaç*

Çoğul İsimler (Adenelçoğul)

Çoğul yapma ekleri:

1. **-ler, -lar** : Adamlar (İnsanlar)
2. **-at** : Algazgırat (Hayvanlar topluluğu)
3. **-gêân** : Adamîgêân (İnsanlar) Bir nesil-soy devamcılarını daha çok belirtir ama normal isimler için de kullanılabilir.
 - a. Türkgêân (Türkler)
 - b. Cermengêân (Almanlar)
4. **-eyn** : Çarağayn (Ayakkabılar) Daha çok çift olan isimler için kullanılır.
5. **-en, -in** : Barqen - Evler

İsmin Halleri (Adın Yağdayen)

Yalın Hal	-	Ya Barq	Ev
Belirtme (i)	iy, siy, riy	Barqiy	Evi

Yönelme (e) Aynı ünlü olursa araya “ğ” gelir.	a – e (ğa)	Ya Barqa	Eve
Bulunma (de)	fi	Ya Barqfi	Evde
Ayrılma (den)	fin / fik	Ya Barqfin	Evden
İlgi (in/m)	in - in	Ya Barqın	Evin
İlgi - nın	riy	Ya Riybarq	Evin
Vasıta (yla)	len - lan	Ya Barqlan	Ev ile
Dişil	e, -çe	Mutetmene. Ulça	Bayan Öğretmen. Kız evlat
Çoğul	ler, -lar, - en,	Mutetmenler, Mutetmenen	Öğretmenler
Çoğul	gêân	Mutetmengêân	Öğretmen Nesilleri, Öğretmen oğulları
Çoğul Topluluk	at	Algazgırat	Hayvanlar topluluğu
Çoğul Çift	eyn	Çarağayn	Ayakkabılar (Çift)
Soy-Kök	î	Mutetmenî, Çomraî, Türkî, Tüğüki	Öğretmen soyundan, Tahta- Kereste, Türk soyu, Tarihi
Kavuşma Sıfat	up	Barqup, kutup, Bilkuup, Başarup	Evli,mutlu, Bilgili, Başarılı
Ait Olma	ânê	Mutetmenânê, Okulânê, Minânê, Bargânê, Uçmağânê	Öğretmene ait-dahil, Okula ait, Bana ait (Benimki), Evinki, Cennetinki
Bir Yere Ait Olma	yal	Cermenyal, Erzurumyal,	Almanyalı, Erzurum'lu

Yer-Aitliđi	iyye	Mutetmeniyye, Türkiyye, Cermeniiyye	Öğretmene ait yer, Türk'e ait yer, Alman'a ait yer
Yaşanılan Yer Aitliđi	astan	Mutetmenastan, Tatarastan, Türkastan	Öğretmenin yaşadığı yer. Tatarların yaşadığı yer, Türkün yaşadığı yer.
Mekân Aitliđi	ya	Mutetmenya, Umsurya, Cermenya	Öğretmen ülkesi, Ütopya (Hayali Ülke) Alman ülkesi
Toprak Parçası Aitliđi	land	Mutetland, Cermenland	Öğretmen yurdu, Alman yurdu
Yer-Mekân: Bulunma	yut	Imrazyut, Kobruyut, Baryut	Hastane, Depo, Barınak
Yer-Mekân: İşlenme	hane	Mutethane, Betikhane	Dershane-Okul, Kütüphane
Eylem Yeri	tay	Çamratay, Savaştay, Azıtay, Bağtay, Oruçtay	Orman, Savaş meydanı, Şeytan çağırma yuvası, Balo, İftar Ziyafeti
Olumsuzluk: İstenmeme	Ñâ	Ñâmutetmen, Ñâmenler, Ñâhoş, Ñâsev, Ñâçuk!	İstenmeyen öğretmen, İstenmeyen insanlar, hoşlanılmayan, sevilmeyen, Çıkma!
Olumsuzluk: Eksiklik	jıg	Mutetmenjıg, Araybajıg, Kutjıg	Öğretmensiz, Arabasız, Mutsuz
Olumsuz: Ters Eylem	bi	Bimutet	Öğretmesiz, Biuğma, Bihoş
Olumsuz: Karşıt-Zıt	anti-	Antimutetmen, Antiislam	Öğretmen karşıtı, İslam karşıtı
Dışında Olma	gayriy	Gayriymutetmen, Gayriyhegget, Gayriyislamdekmen	Öğretmen dışında, Gerçek dışı

Yanlış-Hata	yan	Yanmutet, Yanunert	Hatalı öğretmek, Yanlış anlamak
Harici Olma	haricen	Haricenmutetmen, Haricenbetik	Öğretmen harici, Kitap harici
Dışı Olma	İm	İmtormu, İmtöre	Hayat dışı, Yasa dışı
Korku	gorbi	Yürgügorbi, Uçgorbi, Elsegorbi	Yükseklik korkusu, Uçma korkusu, Sosyal fobi
Kab-Çanta	ğa	Parayğa, Yaznançğa, Betikğa, Malğa	Cüzdan, Kalemlik, Kitaplık, Poşet
Eylem Yapan	men	Mutetmen, Kulutmen	Öğretmen, Köle
Eylemsel Nitelik	mend	Mutetmend, Savaşmend	Öğretme kabiliyeti olan kişi, Eli silah tutan kişi
Eylem Uzmanı	kâr	Mutetkâr, Yapıtıkâr	Öğretim uzmanı-usta öğretici, Sanatkar
Eylemci	ğan	Mutetğan, okuğan	Öğreten, okuyan
Yapımcı	ar, er	Muteter, Yazar	Öğretici, Yazar
Uğraşıcı	jı	Mutetkjı, Satjı	Öğretici, Satıcı
Erişken-Uzman	can	Bilcan, Wetcan, Tancan	Bilge-bilgin, Yetkin, Tanık
İlgililik	dar	Mutetdar, Kökençdar, Gökelemdar	Öğretmekle ilgilenen, Etimoloji ile ilgilenen, Astronomi ile ilgilenen
Dileyen:	enşa	Enşamin, Enşaallah	Ben dilerim, Allah diler
Dileyen:	meşa	Meşamiz, Meşailteber	Dilersem, Vali dilerse
Fazla Meyil	gend	Çıkgend, Girişgend, Konaşgend	Çıkmaya meyilli, Girişken, Konuşkan

Kusursuzluk	Sûbhaynû	Sûbhaynûmutetmen, Sûbhaynûbarq, Sûbhaynûadam	Kusursuz öğretmen, kusursuz ev, kusursuz adam
Usul-Tarz	alâ	Alâmutetmen, Alâtürk	Öğretmen tarzı, Türk usulü
Eylemsel Zaman	gâh	Mutetgâh, sehergâh	Ders vakti, Seher vakti
İşleme Zamanı	leyn	Mutetleyn, Okşayleyn,	Öğretim vakti, Akşam vakti
Sürdürme-Devam	ber	Berokşay, berbetik	Akşamın devamı, kitabın devamı
Sıralama	ng	Bereng, Keyeng	Birinci, İkinci
Felsefi Bilimsel	nç	Kökenç, İnanç, Günenç, Ukumenç, Ağınç, Gizlenç	Etimoloji, İnanç, Kronoloji, İdeoloji, Psikoloji, Elektrik, Mahremiyet
Uysal-Uygun	jıl	Barqjıl, Adamjıl	Evcil, İnsancıl
Kavramsal-Bilim	sal, sel	Barqsal, Tilsel, Ketsel, Doğelemsel, Sayızsalsal	Evsel, Dilsel, Kimyasal, Fizik, Matematik
İzm-Felsefi Düşünce	wûs	Atamalwûs, Elselwûs, Sofiwûs, Türkwûs, İslamwûs	Kapitalizm, Sosyalizm, sofizm, Türkçülük, İslamcılık
Yöntemsel Bilim	iyat	Mutetmeniyat, İslamiyat, Eseriyat, Adamiyat, Türkiyat	Öğretmenlik adabı, İlahiyat, Eser ilmi, Biyoloji, Türkoloji
Soyut Bilim	taj	Anıztaj, Elsetaj, İgetaj,	Mitoloji, Sosyoloji, Ruh Bilimi
Somut Bilim	elem	Gökelem, Yerelem, Tıpelem	Astroloji-Astronomi, Arkeoloji, Tıp

Araç-Gereç	gaç, geç	Süzgeç, Barınçaç, Yatgaç, Bilkusaygaç,	Süzgeç, Pansiyon, Yatak, Bilgisayar
Kılıf-Alet-Parça	lok, luk	Başlok, Sulok, Damğaluk, Sözlök	Başlık, Suluk, Alfabe, Sözlük
Parça-Küçültme	cux	Mutetmencux, Sözcux, Taşcux	Stajyer, Sözcük, Çakıl
Üvey-El Gariplik	laç	Analaç, Atalaç, Ağalaç, Balalaç, Ullaç	Üveyanne, üveybaba, üveyabi, üveyçocuk, üvey evlat
Yavru	zade	Asgırzade, Kapgırzate, Mehmetzade, Çomrazade	Aslan yavrusu, kaplan yavrusu, Mehmet'in oğlu, Ağaç fidanı
Yandaş-Fanatik	daş	Mutetmendaş, Yurtdaş, Cermendaş, Fenerbahçedaş	Öğretmen sever, Yurt sever, Alman hayranı, Fenerbahçe hayrafı-fanatiği
Benzeşmek	gil	Mutetmengil, Algazgırgil	Öğretmenleşmek, Hayvanlaşma
Benzeş-Yansı-Savunucu	dek	Türkdek, İslamdek, Baladek, Akdek, Atamaldek, Elsekdek, Sofidek, Nurdek, Hırdek, Vızdek	Türkçü, İslamcı, Çocuksu, Beyazımsı, Kapitalist, Sosyalist, Sofi, Işıltı, Hırılı, Vızıltı

7 Temelli İsmi Hâlleri Ek Form Tablosu

Kök İsim: Çomra (Ağaç)

	Ön Artikel	Son Artikel	Artikelsiz	Edat + Artikel	Relatif	Olwan
Yalın	Lâ Çomra	Çomrai	Çomra		Ol kio Çomra	Ol olwan Çomra
Belirme (i)	Lâ Çomrasi	Çomrari, Çomrasi, Çomrai	Çomrai			

Yönelme (e)	Lâ Çomrağa	Çomraiya	Çomrağa	Zu lâ Çomra / Tu lâ Çomra	Çomra kio foran.	Foran olwan Çomra
Bulunma (fi)	Lâ Çomrafi	Çomraiysi	Çomrafi	in Çomra, Efi Çomra	Çomra kio zeşbol	Zeşbol olwan Çomra
Ayrılma (fin)	Lâ Çomrafin	Çomraiysin	Çomrafin		Çomra kio goldir	Goldir olwan Çomra
İlgi (nin, řiy)	Lâ Řiyçomra / Lâ Çomranın	Řiyçomraiysi Çomraiysinin	Çomranın / Řiyçomra			
Vasıta (len)	Lâ Çomralen	Çomraiyslen	Çomralen	Mit lâ Çomra / Wit lâ Çomra	Çomra kio vaslam	Vaslam olwan Çomra

İsim - Yaş Sorma (Ad or Yaş Sorlam)

Ad ve yaş sormalar da diğer doğrudan soru yapımı gibidir ve cümle olmaksızın soru adıkları ile yapılır.

Adın ne? : Ad Nû veya Nû Ad?

Yaşın Kaç? : Uli Nic veya Nic Uli?

Benim adım Atilla : Min Ad ist Atilla.

Benim yaşı 23 : Min Uli ist 23.

Artikeller ve Nesnel (Belirtençat or Objuler)

Artikel, Türk dillerinde bulunmayan, Almanca ve İngilizce gibi dillerde bulunan yapıdır. Al Bakiyye yapay dili gibi Al Bakiyye yapay dilinde de artikel mevcuttur. Cinsiyet değil, işlev ve yapı nitelendirmesi için kullanılır.

Artikeller:

Artikel	Örnek	Türkçe	Açıklama ve Özellik
Ya - Ye	Ya Adam	Bilinen, tanınan insan	Bilinen, tanınan herkesçe tanınabilen isimleri betimler.
Lâ - Lê	Lâ Adam, Lê Elem	Bilinmeyen, herhangi bir insan	Tanınmayan, herhangi, sıradan isimleri betimler
El - Al	El Adam	Önemli, bahsedilen insan	Bilinen ve özel olan, önem arz eden, kendisine özgü yapısı ile bilinir olan isimleri betimler.
Ey - Ay	Ey Adam	Vurgulanılan, tanıtılmak istenen, eylemin asıl mucidi olduğu belirtilmek istenen insan	Ululaştırılan, dikkat çekilen, tanıtılmaya çalışılan, vurgulanan isimleri betimler.
Ol	Ol Adam	Bilinmeyen, sadece duyulan ve olduğu bile meçhul olan insan	Bilinmeyen, görülmeyen ve sadece duyulan veya okunulan isimleri betimler.
iy / -riy / -siy	Adamıy	Nesnel yapıya sahip olan belirli insan	Herhangi belirli bir ismi ve onun nesnel halini betimler. Mana olarak daha çok "ya-ye" artikeli gibi olup, diğer artikellerden farklı olarak isimlerin sonunda ve bitişik kullanılır.
Lil	Lil Türkña	Ulus belirtme artikeli	Ulus isimlerinde yalnızca kullanılan artikeldir.

*"-iy, -siy veya -riy" hariç diğer artikeller isimlerle birleşmezler.

Artikellerin değişimi yoktur. Sabit yapıdadır ve zaman vb. etkilemez.

Örnek: Hekim, bana bir şifa bul. Derdime derman olan ilacı ver.

Al Bakiyye: Ya Sağuman, bol mine ber lê İmgung! Ber mine sağung olwan Emgi!

Vurgulama Tonlama: Bazı özel isimlerde ünsüz çiftlemesi olacak şekilde de artikel dönüşümü yapılabilir. El-Al artikellerinde kullanılabilir;

Rab: El Rab = Er Rab

Barq: El Barq = Eb Barq

***Not:** Bu yöntemle artikel kullanımı için ismin ünsüz harf ile başlaması gerekir. Ünlü harf ile başlayan isimlerde bu yöntem kullanılmaz.

Belirsiz Artikeller: “*Bir, bazı, kimi...*” vb. belgisiz sıfatlar belirsiz artikellerdir.

TR: Bir kedi

EN: a cat

DE: eine Katze

BK: Ber Pisi (بړ پىسى)

Nesneler, 2 şekilde kullanılır; Belirli ve belirsiz. Her ikisini de artikel durumu belirler.

Artikel kullanılmayıp “*sayı, sıfat*” vb. kullanıldığında belirsiz olur. Artikelin özelliğine göre belirli-belirsiz yapı kazanır.

Belirtili Nesne: Min wurde okuerti ya Betik. (Kitabı okudum.)

Min werde görtaç Betikiy. (Kitabı göreceğim.)

Belirtisiz Nesne: Min wurde okuerti ber Betik. (Kitap okudum.)

Min werde görtaç ol Betik. (Kitap göreceğim.)

Sıfatlar (Sıfaten)

Genel Sıfat Yapısı

3 farklı şekilde sıfat yapılabilir.

1. **İsim öne:** Teze Barq (Yeni ev)
2. **İsim sonu:** Barq-iteze (Yeni ev)
3. **Artikelli bütünleşik:** Barqelteze (Yeni ev)
4. **Sıfat-İsim bütünleşik:** Tezenbarq (Yeni ev)

Sıfat Örnek Tablosu:

Sıfat: Önde Ayrı	Teze Barq, ulu Adam	İsim öncesi ayrı yazılan sıfat yapısıdır.
Sıfat: Sonda Bitişik	Barq-iteze, Arayba-iak	İsimle bütün tamlamalı sıfat yapısıdır.
Sıfat: Artikelli - Bütünleşik	Barqelteze, Ulçaelhüsñü	İsimle artikelli tamlama yapılmış sıfat yapısıdır.
Sıfat: Beikütün	Tezenbarq, Batunadam	Sıfat-İsim birleşim halinde sıfat yapımıdır.

Türkçe: Hayırlı Adam

Al Bakiyye:

- Hayırlı Adam
- Adam-ıhayr
- Adamalhayr
- Hayrunadam
- ber Adam
- bu Adam

Sıfatlarda Derecelendirme

- **Yalın** : Teze (Yeni)
- **Kıyas** : Tezerak (Daha yeni) – Sıfatın sonuna “-rak” eki getirilir.
- **Üstünlük** : Enteze (En yeni) - En iyi (Sıfatın başına “en-” eki getirilir).

Daha büyük ev : El ulurak Barq / or: Barq-ıulurak

En büyük kitap : El enulu Barq / or: Barq-ıenulu

Olwan Yapısı

İsmin temel niteliğini belirten durum ve özelliklerin işlendiği, sıfat görevini bütünsel olarak işlediği formdur.

Ya gızıl olwan Barq: Kırmızı olan ev.

Sıfat Ürün (-sıgag) Sıfat + İsim Yapısı

Temel sıfatlardan isim ve ilgili sıfatın ürününü betimlemeye yardımcı sıfat-isim oluşturma formudur.

Yas-sıgag : Yastık, **Tan-sıgag** : Tanıdık vb.

Vericilik (-baver) Yapısı

Sıfat halinin vericilik durumunu ifade eden formdur.

Ağob**aver**: Acı verici

Tereş**aber**: Zahmet verici

Kutuñ**aver**: Mutluluk verici

Abartı Yapısı (-ip)

Sıfatın abartılma, abartılmış halini belirten formdur.

İpağ**o**: Apacı

İphüsnû: Güpgüzel

İpwi: Hıp hızlıca

Kio Yapısı

Relatif yapı ile sıfatsal durum belirten formdur. Yan cümle olarak temel cümle veya sözcük yazılır. Sıfatsal nitelik belirtilir.

TR: Tonguç'un yaptığı hatayı düzeltmeliyiz.

BK: Min mus tüzeta lâ Yanalga **kio** el Tonguç wurde yaperti ol.

Ortaç – Partisip Yapısı

“Yapılan, alınan, bakacak, sevecek, gören, görülesi” vb. birçok fiil, isim, sıfat formunun sıfat halinde kullanıldığı yapılardır. Sıfat-Fiil ve Sıfat özelliği gösterir. Büyük oranda “*Sıfat – Fiil*” formundadır. Temel sıfat formu olarak kullanıldıkları gibi yaygın olarak birleşik halde kullanılırlar.

Düşünen Adam: “*Düşünmek*” fiili + “*Adam*” isim sözcüğü birleştirilir; *Aylabman*

Düşünmek: aylab

Adam: Adam/Man

Kızarmış Tavuk: “*kızarmak*” fiili + “*tavuk*” isim sözcüğü birleştirilir; *Paistavgır*

Kızarmak: pais

Tavuk: Tavgır

Kızaran, Kızarmış, Kızarık vb. durumları da aynı sözcük genellikle karşılar. Ancak özellikle belirtek, vurgulamak isteniliyorsa bu durumda fiil yapısına o formların da eklenmesi gerekir. **Misal:** Kızarmış Tavuk (*Paismiştavgır*).

Dün seni gören adam: al Bakiyye dilinde bir cümle birden fazla yapı ve yöntem ile anlatılabilmektedir. “*Dün seni gören adam.*” Cümlesi birçok farklı yapı ile anlatılabilir. Ortaç olarak ise “görmek” fiiline odaklanılmalıdır.

Relatif (Kio) Yapısı ile: Ya Adam **kio** wurde görerti siniy tün.

Ortaç Yapısı ile: Ya tün siniy görman

İşaret Sıfatları

“*Hangi*” sorusu sorulduğunda cevabı işaret eden sıfatlardır. “Bu, şu, o...” vb. işaret sıfatları bulunur.

Bu, Şu, O	Bu, Şu, Ol
Öteki, Beriki, Diğeri	Teyku
Bunlar, Şunlar, Onlar	Bular, Şular, Ollar
Böyle, Öyle, Onun Gibi	Nança, Belece, dem, oldek

Örnek:

Bu bir arabadır : Bu ist ber Arayba / Bu ber Vaslamdır.

Edatlar (Sözderen)

Edat kullanımında kural bulunmuyor. Yazar veya anlatıcı istediğini tercih edebilmektedir. Tek kural ise başta kullanılan edatların bitişmiyor, sonda kullanılanların ise isimle bitişik kullanılıyor olmasıdır.

Başta	Sonda	Türkçe
Zu - Tu	e, a, ya, ye	e, a
Bay	-	tarafından, yanında
Mit, Wit	-len	ile, birlikte
	-dinberiy	-den beri
Un	-usru	-ın üzerinde
	-beren	-ın ötesinde, berisinde
Nûyar, Uparfi	-çip	-ın yanında, bitişğinde
Efi, in	-içru	-ın içinde, içerisinde
Unter	-altru	-ın altında
	-onru	-ın önünde
Doru		-e doğru
Anşitat		-nın yerine
Evvel		-den önce
Manay		-nın etrafında
Sureb		-nın süresince, boyunca
Haricen		-ın dışında
Obwohl		-e karşın
Konti		karşılığında
Abşay	-ja	-e göre
Garşın		-e rağmen
Keymen	-dek	-nın gibi
za, mert		için

diçe		-ım diye
	-kal	-e kadar
Ander		-den başka
Darum		-dan dolayı
Deshalb		-nın yüzünden
	dinaxır	-den sonra

Sayılar (Sayıgêân)**10 - 20 arası:** On+sayı (Onuc, Onkey, Onber...)**20, 30, 40 ... katları:** Sayı+ok (Keyok, ucok, tertekok ...)

Sayı	Al Bakiyye	Türkçe	Sayı	Al Bakiyye	Türkçe
1	Ber	Bir	11	Onber	Onbir
2	Key	İki	12	Onkey	Oniki
3	Uc	Üç	13	Onuc	Onüç
4	Terte	Dört	14	Onterte	Ondört
5	Baş	Beş	15	Onbase	Onbeş
6	Alte	Altı	30	Ucok	Otuz
7	Yede	Yedi	40	Tertekok	Kırk
8	Sekey	Sekiz	50	Baseok	Elli
9	Dikul	Dokuz	60	Alteok	Altmış
10	On	On	20	Keyok	Yirmi
70	Yedeok	Yetmiş	21	Keyokber	Yirmibir
80	Sekeyok	Seksen	22	Keyokkey	Yirmiiki
90	Dikulok	Doksan	33	Ucokuc	Otuzüç
100	Yüz	Yüz	45	Tertekokbase	Kırkbeş
1000	Bin	Bin	0	Esfer	Sıfır
10.000	Onbin	On bin			

Standart olarak Arap kökenli, günümüzde tüm dünya ve Latin harfleriyle yazılan dillerde kullanılan rakamlar Al Bakiyye dilinde de kullanılmaktadır. (Misal: 1, 2, 3, 4, 5...) Ancak yazı ve alfabe sisteminde olduğu gibi sayı-rakam sisteminde de özgürlük söz konusudur. Yazar, konuşmacı ve anlatıcı istediği rakam sistemi ile sayısal değerlendirme ve belirtme yapabilir, kullanabilir. **Örnek bazı rakam sistemler:** Gujarati, Khmerce, Malayalam, Roman, Urdu, Doğu Arap, Tibetçe, Çince vb.

Sıralı Sayılar (Sayınggêân)

Sıralı sayılarda sayının sonuna “*ng*” veya “*eng*” getirilir.

Birinci	Bereng	Yüzüncü	Yüzeng
İkinci	Keyeng	Ellinci	Başokeng
Üçüncü	Uceng	İlk	İlk
Dördüncü	Terteng	İlkin	İlkeng
Beşinci	Başeng	Son	Son
Onuncu	Oneng	Sonuncu	Soneng

Saatler (Oğuren)

Saat, “*Oğur*” demektir. Hiçbir yardımcı fiil kullanılmaz.

Saat Sorma : Oğur Nic - Saat kaç?

Cevap Verme : Oğur ber. - Saat 1.00

An : An, Oğ

Saat : Ağur

Dakika : Oğrayık

Saniye : Oğurdak

Salise : Oğurçak

Saatlerde yarım, geçe, çevrek vb. ifadeler pek kullanılmaz. Doğrudan saat, sayısal değerle belirtilir.

Günler (Günen)

Türkçe	İngilizce	Al Bakiyye
Pazartesi	Monday	Başgün
Salı	Tuesday	Dergün
Çarşamba	Wednesday	Olgün
Perşembe	Thursday	Oltaygün
Cuma	Friday	Ulugün
Cumartesi	Saturday	Kıyavgün
Pazar	Sunday	İyık gün

Gün : Gün/Tün

Hafta : Wik

Hafta Sonu: Wiksonru

Aylar (Ayen)

Al Bakiyye	Türkçe
Akpan	Ocak
Tuluğan	Şubat
Açar	Mart
Kırçan	Nisan
Terteçan	Mayıs
Tozaran	Haziran
Bozaran	Temmuz
Kırkar	Ağustos
Budan	Eylül
Bulğan	Ekim
Kırlaş	Kasım
Çağan	Aralık

Mevsimler (Yaşorçilen)

İlkbahar: Cay

Kış: Ayaz

Sonbahar: Güz

Yaz: Yaz

Hava Durumu (Kalıgukumenç)

Türkçe	Al Bakiyye
Güneş	Kün
Güneşli	Künup
Yağmur	Muru
Yağmurlu	Murup
Kar	Lapu
Karlı	Lapup
Hafif Yağmur	Lajazmuru
Bulut	Awan
Rüzgâr	Yel
Rüzgârlı	Yelup
Fırtına	Famung
Sıcak-Soğuk	İssî - Buzzî
Gökkuşağı	Alkım
Rutubetli	Cibiung

Hava bugün güzel : el Kalıg ist hüsnü bugün.

Hava bugün yağmurlu : el Kalıg ist Murup.

Al Bakiyyede hava durumu belirtirken büyük oranda “*Hava*” sözcüğünün karşılığı olan “*Kalığ*” kullanılır.

Hava nasıl? : Kalığ Nûçik?

Hava güzel, hava soğuk : Kalığ ist Ey, Kalığ ist Buzzî

Ülke-Milliyet (Ülke-Ulus)

Ülke, ulus ve devlet isimlerinde temel kaide ilgili ülke insanlarının kendilerine hitap ettiği isimlendirmedir. Bazı ulus, dil ve ülke isimleri ise bölgesel şartlara göre adlandırılmıştır. Dil ve ülke adı, ulus adına getirilen ekler ile gerçekleştirilir. Bu yüzden ilgili ulusun kendisini adlandırdığı sözcükler aynı zamanda Al Bakiyyede kullanılır. Sözlüğe kabul edilen ülke, ulus ve dil adları dışındakiler aşağıdaki tabloya ve ülke-ulus türet kuralına göre işlenir.

Not: Alman, İngiliz, Türk gibi sözlükte kabul gören formlara ek olarak bu uluslar için aynı zamanda temel ülke-ulus-dil oluşturma kuralı da uygulanabilir.

Ulus Adı Belirleme-Türetme Kuralı

Al Bakiyyede ulus isimleri doğrudan ulusun kendi dilinde kendini ifade ettiği gibidir. Fakat bu durum bazı benzer sözcük ve ulus isimleriyle karışıklık oluşturabileceği için ulus isimleri her daim “-Ña” harfi ile bitmelidir. Ayrıca özel bir nitelendirme atfetmek için de artikel kullanılmalıdır. Ulus isimleri kök haliyle kullanılacaksa ulus artikeli “Lil” kullanılmalıdır. Ulus adının başında ayrı veya bitişik kullanılabilir. Ayrıca mevcut isim artikelleri ile de kullanılabilir. Örnek; “*el Türkña*”, “*Lil Doyçña*” ...

Not: İlgili ulus dilindeki ulus adı, sesletim ve yazım olarak “*Al Bakiyye*” ya uyarlanmalıdır.

Örnek: Almanlar kendi dilleri Almancada kendilerini “*Deutsch*” olarak adlandırırlar. Al Bakiyyede “*Cermen*” olarak nitelendirildiği gibi, Ulus yapma kuralına göre de adlandırma sağlanmaktadır. Almanca kökenli “*Deutsch*” sözcüğü, doğrudan alınmaz, sadece okunuşu alınıp, Al Bakiyye diline uyarlanır. Bu durumda ise “*Lil Doyçña*” şeklinde olur. (Lil + Ulusun okunuş biçimi + ña)

Ülke – Ulus – Dil Adlandırma ve Türetek Ekleri

Öncelikle ulus adı belirlenmelidir. Ulus: Alman (Lil Doyçña)

Nitelik	Ek	Al Bakiyye	Türkçe
Ulus Oluşturma	-ña	Lil Doyçña	Alman
Ülke Oluşturma	-ya	Doyçya	Almanya
Yurt Belirtme	-land	Doyçland	Alman Yurdu
Ulusundan Belirtme	-î /- ñaî	Doyçî / Doyçñaî	Alman Ulusundan
Diyar Belirtme	-astan	Doyçastan	Alman Diyarı
Aidiyet, Memleket	-yal	Doyçyal	Almanyalı
Dil Belirtme	-ce, -ca	Doyçca	Almanca
Dil Belirtme	Til-i..ña.	Til-idoyçña	Alman Dili

Alman Ulusu için ayrıca sözlükte kabul gören yapı:

Alman :	Cermen
Alman Ülkesi :	Cermenya
Alman Yurdu:	Cermenland
Alman Ulusundan :	Cermenî
Alman Diyarı :	Cermenistan
Almanyalı :	Cermenyal
Alman Dili:	Til-icermen

Bazı Ülke, Ulus ve Dil Adları

Türkçe	Ulus	Dil	Ülke
Rus, Rusça, Rusya	Urusña	Urusca	Urusya
Kanadalı, Kanadaca, Kanada	Kanadyan, Kanadña	İngilizce	Kanadya
Çinli, Çince, Çin	Zongwenyal, Zongwenña	Zongwence	Zongwenya
Arap, Arapça, Arabistan	Êrabiña	Êrabica	Êrabiastan
Hint, Hintçe, Hindistan	Bhartiña	Bhartice	Bhartiastan
İngiliz, İngilizce, İngiltere	İngilişña	İngilişca	İngilişya
Türk, Türkçe, Türkiye	Türkña	Türkçe	Türkiye
İspanyol, İspanyolca, İspanya	Espanyolña	Espenyolca	Espanyolya
Fars, Farsça, İran	Fariña	Farsice	Farsiya
Tatar, Tatarca, Tataristan	Tatarña	Tatarca	Tatarastan
Çek, Çekçe, Çek Cumhuriyeti	Çeskoña	Çeskoca	Çeskoya
İtalyan, İtalyanca, İtalya	İtalyanoña	İtalyanoca	İtalyanoya

Memleket, Ülke ve Millet Sorma

Nerelisin?	: Nûrayfin sin?
Memleketin neresi?	: Nûray sinin Yurt?
Hangi millettensin?	: Kangı Yurt sinin?

Renkler (Tüsgêân)

Al Bakiyye	Türkçe
Garay	Siyah
Gızıl	Kırmızı
Yeşel	Yeşil
Gövez	Lacivert
Akalgök	Eflatun
Garaygızıl	Bordo
Küren	Bordo
Turkuvaz	Turkuaz
Göğerte	Mor
Ak	Beyaz
Gök	Mavi
Boz, Çal	Gri
Sazrenge	Bej
Yağaz, Konur	Kahverengi
Turunç	Turuncu
Al	Pembe
Sayrıy	Sarı
Alaca	Rengârenk

Kıtalar (Anugaray)**Kıta/Anakara:** Anugaray**Kara parçası:** Garay

Al Bakiyye dilinde kıta/kara parçaları yön, coğrafi özellik veya üzerinde yaşayan toplum kültürüne göre isimlendirilir.

Al Bakiyye	Açıklama/Anlam	Türkçesi
Anugaray-ibatsık	Gün Batan Kıtası	Avrupa
Anugaray-idıysık	Gün Doğan Kıtası	Asya
Anugaray-imid	Orta Kıta	Afrika
Usamerriylak	Üst Amerikan Anakarası	K. Amerika
Asamerriylak	Alt Amerikan Anakarası	G. Amerika
Anugaray-iküney	Güney Kıtası	Okyanusya/ Avustralya
Usbuzcuk	Kuzey-üst buz ülkesi	Grönland
Asbuzya	Güney/aşağı buz ülkesi	Antarktika / Güney Kutbu
Usbuzya	Kuzey - yukarı kutup bölgesi	Kuzey Kutbu

Yabancı Kelimeler (Yad Sözcuxat)

Latin harfleri ile yazılan dillerden geçen yabancı sözcükler esas dilinde yazıldığı gibi kullanılır. Arap, Japon, Hint, Çin gibi alfabe ile yazılan dillerde ise okunduğu şekilleri ile yazılır.

Örnekler**Latin:** Nasa, Coca Cola, Jena, Julai vb.**Arabî:** Selamaleykum,

Soru Adılları (Pronjelsorgu)

Al Bakiyye	Türkçe
Nû	Ne
Nû An	Ne zaman
Nûray	Nere
Nûrayfi	Nerede
Nûrayfik	Nereden
Nûrayii	Neresi
Nûrayga	Nereye
Nûrayyal	Nereli
Nûkal	Ne kadar
Nûmauc	Neden olmasın
Nûçik	Nasıl
Nûsin	Nasıl
Kangı	Hangi
Kon	Kim
Nûden, Nûjun, Wayel	Neden, Niçin

Soru adıl cümlelerinde yardımcı fiil kullanılmasına gerek yoktur. (S. Adılı + İsim) Direk isim kullanılır. Sonrasında isim değil de cümle getirilirse o durumda yardımcı fiil kullanılır.

Örnek: Adın ne, nereden geliyorsun?
Nû Ad sinin? , Nûrayfik war sin gelfiy?

Zarflar (Xulat)**Mekân Zarfları (Xulatelyer)**

Yön ve durum belirtme halinde “-ray” eki sözcüğe getirilir.

Al Bakiyye	Türkçe
Buray	Burası
Oray	Orası
Şuray	Şurası
İçrey	İçeri
Duray	Dışarı
Ustay	Üst
Yukray	Yukarı
Asray	Aşağı
sağ	Sağ
sol	Sol
Ötray	Öte
Oppoz	Karşı

Sizin eviniz nerede? = Nûrayfî sizin lâ Barq?

TR: Bu yoldan aşağıya gel. Sonra sağa dön ve orada bir market var. Onun karşısındaki ev bizim evimizdir.

BK: Gelasriy bu yolfîn. Basa durn tu sağ or gibis ber Kiřneřhane orayfî. El Barq olwan oppoz riyyol ist mizin Barq.

Zaman Zarfları (Xulatelan)

Al Bakiyye	Türkçe
Nû Aan / Nû An	Ne zaman
Nû kal aan	Ne kadar Zaman
Nickez	Kaç kez
Yaku	Yakında
Sonru	Ondan sonra
İmdi	Şu anda, Şimdi
Tün	Dün
Gün	Bugün
İmdikal	Şimdiye kadar
Sıkça	Sık sık/Sıkça
Ber Kez	Bir kez
Kayçak	Bazen, Ara Sıra
Er Çör	Her sefer
Êvle	Öğlen
Sonru	Sonra
Tünkal	Düne kadar
Turukku	Daima
Lenge	Uzun zaman
Nudiy	Nadir
Er gün	Her gün
Er wik	Her hafta

Ünlemler (İmlem)

Türkçe	Al Bakiyye
Vah vah!	Vah vah!
Eyvah!	Eyvah!
Ee..!	Ee..!
Yapma be!	Nûyap be!
Yok be!	oo..!
Yok artık!	Wauw
Tüh!	İğy
Vah be!	Vah be!
Vay be!	Vay be!
Vay canına!	Vaycani
Wouw!	Wouw!
Oops!	Ops!
Ah!	Ah!
Hey!	Hey!
Bre!	Eri!
Hişt!	-
Hah!	Hah!
Hay Allah!	Hay Allah!
Aman!	Aman!
İmdat!	Emyar!, Viratay!
Hadi be!	Êyâlla be!

Zamirler (Adenat)**Belgisiz Zamirler (Lâ âdriy Adenat)**

Al Bakiyye	Türkçe
Man	-
Berriy	Birisi, herhangi birisi
Konhe	Kimse, hiç kimse
Jarkal	Herkes
Erkangı	Herhangi
Haması	Hepsi
Ber şay	Bir şey
ber nic	Bir kaç
Beraz	Biraz
Berçox	Birçok
Özi	Kendisi
Teyku	Öteki, beriki
Berriyki	Beriki
Özge	Diğeri, diğerkı
Kon	Herhangi bir kimse

Şahıs Zamirleri (Adenatmen)**Zamirlerin İsim Halleri (Yağdayen-iadenatmen)**

Türkçe	Yalın	-ı Hali	-e Hali	-de Hali	-den Hali	-ın Hali
Tanrı	Hay	Hayı	Haya	Hayfi	Hayfin	Hayın
Ben	Min	Mini	Mine	Minfi	Minfin	Minin
Sen	Sin	Sini	Sine	Sinfi	Sinfin	Sinin
O	Ol	Olı	Ola	Olfı	Olfın	Oln
Biz	Miz	Mizi	Mize	Mizfi	Mizfin	Mizin
Siz	Siz	Sizi	Size	Sizfi	Sizfin	Sizin
Onlar	Ollar	Olları	Ollara	Ollarfi	Ollarfin	Olların
Sizler	Sizler	Sizleri	Sizlere	Sizlerfi	Sizlerfin	Sizlerin
Kendi	Özi	Özi	Öze	Özfi	Özfin	Özin

Örnekler Sözcük ve Cümleler

Türkçe	Al Bakiyye
Dünyam	Minin Yertenç
Ülkeniz	Sizin Ülke
Paramız	Mizin Paray
Sen benim hayatımsın.	Sin ist minin Tarmu.
Seninle evimizi inşa edeceğiz.	Miz werde Barqkurtaç mit sin.
Benimki, Seninki	Mininki, Sininki
Kendi evinin	Özi Barqın
O, kendi evinin sahibidir.	Ol sahap özi Barq.

Fiiller (Eyleven)**Yardımcı Fiiller (Betlem)**

İsim cümleleri için “*ist*” ve “*dır*”,
Fiil cümleleri için de “*war*” kullanılır.

1-Geniş-Şimdi	2-Geçmiş	3-Gelecek	Olumsuz	Açıklama
war	wurde	worden	nar	Fiil öncesi ayrı
ist	ist	ist	değel	Fiil öncesi ayrı
dır	erti	imiş	değel	Fiil sonrası <u>bitişik</u>

Fiil Çekimleri (Jalbuat-ieylev)**Kök Fiil: Gör**

Tür	Formül	Al Bakiyye	Türkçe
Kök Fiil		Gör	Gör
Mastar	Zu/tu + Kök	Zu gör	Görmek
Pasif	Zeş+Kök	Zeşgör	Görülme
Dönüşlü	Kök+aw (aw, ew)	Göra	Görünme
Birine gördürmek	Kök+tum	Görtum	Gördürmek (Göstermek)
Birine gördürtmek	Ge+Kök+tet	Gegörtet	Gördürtmek (Göstertmek)
İsim Hali	Kök+ma	Görme	Görme
Emir	Kök+!	Gör!	Gör
Olumsuz Emir	Ñâ+Kök	Ñâgör!	Görme
Dileksi	Kök+ay	Göray	Görse
Geniş Zaman	Kök+a	Göra	Görür
Şimdiki Zaman	kök+řiy	Görřiy	Görüyor
Dili Geçmiş Zaman	kök+erti	Görerti	Gördü
Mişli Geçmiş Zaman	kök+miş	görmüş	Görmüş
Gelecek Zaman	kök+taç	görtaç	Görecek

Fiil Ekleri ve Halleri (Eylev Ekat or Yağdayen)

Anileşme Kipi	... ña ...	Çukñaçuk, Yazñayaz	Çıkar çıkmaz, Yazaryazmaz
Geniş Zaman	a	Min war çuka	Çıkarım
Aşağı Eylem	asriy	çukasriy	aşağı doğru inme
Dönüşlülük Kipi	aw	Yıkaw, Turaw	Yıkanmak, Arzulamak
Şart-Dilek Kipi ve Yapısı	ay	Çukay, BKray, Günnuray	Çıksa, Özgür olmayı istemek, Günün aydın olmasını arzulamak
Beraber Eylem	co	Comutet, Coseyr	Beraber öğretmek-Öğretelim, Beraber seyretmek
Master	en	Çuken, Gören, Uçen	Çıkmak, Görnek, Uçmak
dili Geçmiş Zaman	erti	Min wurde çukerti	Çıktım
Özüne Etim	et, ar, er	Çuket, Wetet, Pişet	Çıkarmak, Yetirmek
Kaçınma Kipi	evite	Çukevite, Wetevite, Sevevite, Görevite	Çıkmaktan kaçınmak, Yetmekten kaçınmak, Sevmekten kaçınmak, Görmekten kaçınmak
Edilgen Yaptırma	ge...tet	Geçuktet	Çıkarttırmak
Hayvanlar	gır, gir	Asgır, Kapgır, Kuçgır, Çabakgır, Yılgır, Mengir	Aslan, kaplan, kuş, Balık, Yılan, Binek hayvanı
Ezelden Ebed Kipi	ing	Min war seving	Severim, seviyorum, aşığım
Tezlik Kipi	iver	çukıver, Wetiver,	Bir celsede çıkmak
Çıktı Ürün	jak	Mutetjak, Yakjak	Öğretim materyali, Yakacak
Ana Ürün	ku	Mutetku, Verku, Tanku, Yapku, Çukku, Wetku	Öğreti, Vergi, Tanıt, Yapıt, Çıktı, Yetki
Kullanma	kul	Araybakul, Urayvaslamkul	Araba kullanma, Tramvay kullanmak
Fiil-İsim	lam	Mutetlam, Görlam, Araylam, Dizlam	Öğretme-Öğretim, Görme-Görme, Arama, Dizme-Dizilim
Fiil İsim	ma, me	Çukma, Görme,	Çıkma, Görme
Çıkmış ürün	miş	Mutetjak, Geçmiş	Öğretilmiş materyal-müfredat, geçmiş

mişli Geçmiş Zaman	miş	Min worde çukmiş.	Çıkmışım
Birlikte Eylem	mu	Muçuk, Mugör, Musöz, Muuğr, Mual	Çıkışmak, Görüşmek, Sözleşmek, Uğraşmak, Alışmak
Üzerinde Olmak	ol	Çukol, Wetol	Çıkma işleminde bulunmak, Yetme işinde olmak,
Tekrar Kipi	re	Reçuk, Regör, Real, Remax	Tekrar çıkmak, Tekrar görmek, Tekrar almak, Tekrar yapmak
Şimdiki Zaman	řiy	Min war çukřiy	Çıkıyorum
Gelecek Zaman	taç	Min werde çuktaç	Çıkacağım
Edilgen Yaptırma	tum	Çukartum	Çıkartmak
Eylemin Ürünü	u, iy, iy	Çuku, Wetu, Yazu, Dıyu, Zöriy	Çıktı, Yeti, Yazı-metin, Bulgu, Duyu, Sürü
Özgün Ürün	ung	Mutetung, Satung, tanung, seçung, alung, yapung, seving, Tarung, Tövung	Öğretim, Satım, tanım, seçim, alım, yapım, sevim, Ziraat, Merkez
Şart-Koşul Kipi	us	Çukus	Çıksa
Fiil-İsim	ut	Yaşut, Anut, Yakut, Tençut	Yaşıt, Anıt, Yakıt, Ölçüt
Araç Oluşturma	vaslam	Mutetvaslam, Okulvaslam	Öğretim aracı, Okul servisi,
Yalın Kök	x	Çuk, Yap, Uç	Çık, Yap, Uç
Emir Kipi	x	Çuk! Max!	Çık!, Yap!
Yukarı Eylem	yukřiy	çukyukřiy	Yukarı doğru çıkma
Pasif-Edilgen Kipi	zeş	Zeşçukar	Çıkarılmak
Master (Edat)	zu, tu	zu Çuk, tu Gör, zu Uç	Çıkmak, Görnek, Uçmak

İsmi Fiil Yapma (tu Eylevyap ya adı)

İsim durumundaki sözcükler eylemselleştirilebilir. Bunun için doğrudan fiil çekim ekleri almaları yeterlidir.

Örnek: *Kum (Kum, çakıl, sahil, toprak...)*

Özellik	Ek	Fiil Hali	Türkçe
Mastar Fiil	-en	Kumen	Kumlamak
İşlem	-yap	Kumyap	Kum yapmak
Dönüşlü	-aw	Kumaw	Kumlanmak
Pasif-Edilgen	Zeş-	Zeşkum	Kumlanılmak
Ürüne dönüşmek	-bol	Kumbol	Kum olmak, Kumlaşmak
Pasif	-tum	Kumtum	Kumlatmak
Pasif	Ge...tet	Gekumtet	Kumlattırmak

Modal Fiiller (Modeylev)

Modal Fiil	Türkçe	Kural
Zol	Zorunluluk.	zol + Esas fiil
Mus	Zorunluluk	mus + Esas fiil
Ken	-ebilmek	ken + Esas fiil
Diler	Dilemek	diler + Esas fiil
sahap	Sahip olmak	sahap + esas fiil
let	Müsaide, izin	let + esas fiil
Es	İstemek, arzulamak	Es + esas fiil
Moj	Teklif etme	Moj + esas fiil

Fiil Mastarları (Kökeylevler)

Al Bakiyye Ek	Türkçe	Yapı
tu yap	yapmak	tu + fiil kök
zu yap	yapmak	zu + fiil kök
yapen	yapmak	fiil kök+en

DönüŖlü Fiiller (Durnawupeylev)

Fiilin dönüŖlölüğü kök sonuna “aw” eki getirilerek sağlanır; “yunaw, bexaw, giyaw...
DönüŖlü ile pasif arasındaki fark, dönüŖlüde zamirin bizzat işlenmesi ve kendiliğinden olması söz konusudur. Pasifte ise bir başkası tarafından işlenme durumu vardır.

DönüŖlü: (Yıkanmak) - zu Yunaw (Kendi kendine yıkanmak)

Pasif: (Yıkanılmak) - zu zeşyun (Kendisini bir başkasının yıkaması)

DönüŖlü - Pasif Fiil Örnekleri

Türkçe DönüŖlü	DönüŖlü	Pasiv	Türkçe Pasif
İyileşmek	Eyew	Zeşey	İyileşilmek
Süslenmek	Bezew	Zeşbeze	Süslenilmek
Sevinmek	Sevew	Zeşsev	Sevilmek

Nedensellik Yapıları (Tutalga Höylemat)

Türkçe	Al Bakiyye
Bu yüzden, bu sebeple, bu nedenle	Deshalbe
Dolayı, yüzünden, ötürü,	Darum

Bağlaçlar (Ulanç)

Türkçe	Al Bakiyye
açıkçası	Şerxayan
ama	Ajer
ancak	jedox
bile	tum
çünkü	Jor, Çün
dahi	Tağu
de	tum
de.....de	tum...tum
Demek ki	Telamkio
fakat	fakalte
gene, yine	gêne
gerek...gerek(se)	hem...hem tum
ha.....ha	ha...ha
hâlbuki	hâlbukio
hatta	tayhê
hele	hele
hem	hem
hem de	hem tum
hem.....hem (de)	hem...hem tum
ile	mit, wit, -len,
ise	Us
ister.....ister(se)	Es...Es
kâh.....kâh	kâh.....kâh
kısacası	kısacanev
ki	kio
lâkin	lekin

madem(ki)	mâdemi
nasıl ki	Nûsinkio
ne var ki	Ñû gibs
ne yazık ki	Ñû dilêşî
ne.....ne (de)	Ñû...ñû tum
nitekim	bêle
oysa	oysa
oysaki	oysakio
öyle ki	êleki, Nança
öyleyse	êleysu, Nançasu
üstelik	hemfî
ve	or, mi, ci, çi, un
veya	vam
veyahut	vamhut
ya da	yatum
ya....ya (da)	ya...ya tum
yahut	yahut
yalnız	Yalnu, Abaa, Saltız
yeter ki	Wetay
yoksa	narsu
zira	ziren
kezâ	kezâ
Yani	deko
Hiç	jo

Bağlaç Kalıpları (Ulaç Kipen)

-nın yanı sıra, -nınl beraber	Mit + in (Mit ya Barkın)
-dığı sürece	Sureb ... (Sureb ya Yol)
gibi	dek
-e rağmen	Obwohl ... (Obwohl ya Min)
-nın neticesinde	Baçfi ... (Baçfi ya Barq)
sonuç olarak	Aksbaç, Em,
-nın aksine	Aks Řiy... (Aks Řiybarq)
-mek için	Za (Za billam)
-er ... mez	... ña ... (Çukñaçuk, Yazñayaz)
-dığı gibi	Keymen (Keymen wurde min görerti)
-miş gibi	...dek (Fıssıgagdek) Fıstıkmış gibi
-nın itibariyle	...dinbeřiy (Barqdinbeřiy) Evden itibaren
-nın hakkında	...wû (Barqwû)
-e gelince	Wen / Alu (Wen war liba) Alu wurde min liberti)

Yapılar ve Formlar (Kipen)**Zaman Formları (Ankip)**

Zaman Adı	Y. Fiil	Ek	Yapı	Örnek	Türkçe
Geniş Zaman	war, ist	a	Özne + Y. Fiil + Fiil+e	Min war gela (war gelamin)	Gelirim
Şimdiki Zaman	war	riy	Özne + Y. Fiil + Fiil+riy	Min war gelriy (war gelriymin)	Geliyorum
Gelecek Zaman	werde, ist	taç	Özne + Y. Fiil + taç	Min werde geltaç (war geltaçmin)	Geleceğim
Dili Geçmiş Zaman	wurde	erti	Özne + Y. Fiil+Fiil+erti	Min wurde gelerti (wurde gelertimin)	Geldim
Mişli Geçmiş Zaman	worde	miş	Özne + Y. Fiil+ Fiil+ miş	Min worde gelmiş (Worde gelmişmin)	Gelmişim
İstek Kipi	war	ay	Özne + fiil + ay	Min war gelay	Geleyim
Edilgen Pasif Kipi	war	zeş	Özne + Y. Fiil + zeş+fiil	Min war zeşgelerti.	Gelindim
Şart-Koşul Kipi	-	us	Özne + fiil+us	Min gelus	Gelirsem
Tezlik Kipi	-	ver	Özne + fiil+ver	Min geliver	Geliver
Emir Kipi			Fiil kök	Gel!	Gel
Ezelden-Ebed Kipi	war	ing	Özne + Y. Fiil + Kök Fiil + ing	Min war geling	Gelmekteyim , her daim gelirim

Olumsuz fiil yapılarında kök fiil önüne “**Ŋâ**” getirilir; “**Ŋâgel**”.

Örnek Cümle: Dün İstanbul'dan amcam geldi. Şuan onu bekliyorum. Onun arabası var. Onunla Sinemaya gideceğiz.

Al Bakiyye: Tün minin Emmi wurde gelerti İstanbul'fin. İmdi war min konda olıy. Ol sahap ber Arayba. Miz werden gettaç zu lâ Kalrayluk.

Edilgen Çatı (Pasiv)

“*Man’lı Pasif - Zeş’li Pasif*” olmak üzere 2 farklı yapı mevcuttur.

- **Zeş’li Pasif:** Esas fiilin önüne getirilir; Zeşhaşaten (Kırılmak). Zeşhaşate (Kırılır.)
- **Man’lı Pasif:** “Man + Yardımcı Fiil + Esas Fiil + MAN çekim eki” şeklinde kullanım olarak cümle biçiminde kullanılır; Man war yapo. (Yapılır).

EK ve Kural	Örnek	Türkçe	Özellik
O	Yapo	Yapılır	Esas fiil + o (Bir nesne kendiliğinden dönüşür.)
Tum	Yaptum	Yaptırılır	Esas fiil+tom (Bir nesne biri tarafından başkasına yaptırılır.)
Ge ... tet	Geyaptet	Yaptırttırılır.	Ge+Esas fiil+tet (Bir nesne biri tarafından başka birisine yaptırtılır.)

Örnek: Bu kitap bize başkası tarafından yazdırılır.

Al Bakiyye: Man war geyazet mize bu lâ Betik.

BAY FORMU: Pasif cümlelerde yapan kişiyi belirtmek için kullanılır.

TR: Kitap benim tarafımdan yazılıyor.

HR: Lâ Betik war man yazo bay min.

Emir Kipi (Çarıtakip)

Fiil kökü yalın kullanılır ve sonuna (!) ünlem işareti konulur.

	Olumlu Emir	Olumsuz Emir	Dileksi Emir	Edilgen Emir
Al Bakiyye:	Kond!	Ñâkond!	Konday!	Zeşkond!
Türkçe:	Evde kal	Evde kalma	Evde kalasın	Evde kalınsın

Var Yapısı (Kipengibs)

Bir şeyin var olma durumunu ifade eder. “**Gibs**” sözcüğü ile karşılanır. Genelde cümle başında kullanılması önerilir.

Türkçe	:	Evde bir çocuk var.
English	:	There is a child at home.
Deutsch	:	Es gibt ein Kind zu Hause.
Al Bakiyye	:	ГБЗ ЖӖ БР ЛЈА Ғ..! ЖӖ ЛӖ⊂
Al Bakiyye	:	Gibs lâ ber Bala efiy lâ Barq.

Sahiplik Yapısı (Kipelsahap)

Modal fiil olarak “*sahap*” ve fiil olarak “*menç*” sözcükleri ile kullanılır. Yardımcı fiil kullanılmadan normal zaman yapılarına göre çekimlenirler.

***Not:** Geniş zamanda “a” eki bazen kullanılmaya bilir; (Min sahap ber Arayba / Min sahapa ber Arayba.)

Türkçe	:	Benim bir arabam var, ben bir arabaya sahibim.
Al Bakiyye	:	Min sahap ber Arayba.

Türkçe: Benim bir arabam var. Çok param vardı. Şimdi hiç param yok. 3 gün sonra bir evim olacak.

Al Bakiyye: Min sahap ber Arayba. Min sahaperti lâ Paray. İmdi sahapa min jo Paray. Min werde mençtaç ber Barq-iteze sonru uc günfik.

Hiç Yapısı (Kipeljo)

Yazım ve yapı olarak olumlu ama anlamca olumsuz cümle yapılarıdır. “Hiç” manasına gelir. Olumlu cümle kuralı ile yazılıp, cümlelerin istenilen yerinde kullanılabilir.

Türkçe: Ben İstanbul’a hiç gitmedim.

Al Bakiyye: Min wurde gedeerti zu ya İstanbul jo. / Jo wurde min gedeerti ya İstanbula.

Belki Yapısı (Kipenzan)

Türkçe	Al Bakiyye
Belki	Bolayki
İnanıyorum, inancıma göre	Glavmin, Min war glava, Agar İnançrıymen
Bana göre, bence	Agar min, Abşay min, Minja, Min war aylaba, Ukumrıymen, Cümanrıymen

Wû Yapısı (Kipenwû)

-ile, ilgili, alakalı, ait, bir şeye dair vb. manalar ve özellikler teşkil ettiren ifade ekidir. İsimlerin sonuna bitişik olarak eklenir. Eklendiğinde ise ilgili isme ait, dair, ilgili vb. anlamları betimler.

Al Bakiyye	Türkçe
Özwû	Hakkımda
Özwû	Benle ilgili
Menwû	Bana dair
Haqwû	Hakkımda
Sinwû	Senin Hakkında

Vam Yapısı (Kipenvam)

Bir şeye ihtiyaç duyma durumunu ifade eder.

- **Bir kitaba ihtiyacım var:** Min vam ber Betik.
- **Benim ne yaptığımı bilmene gerek yok.:** Sin vam nar bila nû wurde min maxerti.

Hoşlanmak, Nefret Etmek Yapısı (Hoş or Xınc)

Hoşlanmak ve nefret etmek yapılarında sonraki sözcük fiil olursa fiil isim formu ile kullanılır. Bu yapılardan sonra fiil eylemsel haliyle kullanılmaz. Zaman yapısına göre çekimlenir. Sonrasındaki isim ismin hallerine göre çekimlenir ve “*fin*” alır.

Hoş + isim+**fin**.

Senden hoşlanıyorum: Min war hoşa sinfin.

Bu evden nefret ediyorum: Min war Xınca bu lâ Barqfin.

Okula gitmekten nefret ediyorum: Min Xınca gedelamfin tu ya Okul.

Alû Yapısı (Alû Kipen)

Alû, Al Bakiyye sözlüğüne henüz eklenmemiş, karşılığı olmayan veya var olmasına rağmen mana ve yapı olarak diğer dillerdeki halinin korunması istenilen sözcüklerin kullanılması için kullanılan yapıdır.

Alıntı, dışarıdan-ithal, vurgulamalı sözcük gibi anlamlara gelmektedir. İngilizce, Türkçe veya Almanca gibi diğer dillerde var olan sözcüklerin özgünce Al Bakiyye diline uyarlanması ve kullanılması "**Alû**" yapısı sayesinde mümkündür. Standart yapı olarak 6 dilde sözcüğün Al Bakiyye form ve yapılarına uyarlanabilmesi kabul görmüştür. İlgili sözcüğün başına "**Alû**" getirilerek işlem sağlanır. Bu işlem için diğer dillerden sözcükleri doğrudan eklenmesi önerilmez. Çünkü bu sözcüklerin mana ve yapısı farklılık gösterebilir, Al Bakiyye diğer sözcüklerle çakışma söz konusu olabilir. Bu yüzden "**Alû**" yapısıyla kullanılması çok daha faydalı olacaktır. Ayrıca hangi dilden sözcük olduğu da vurgulanabilir.. Bunun için "**Alû**" sözcüğünden önce dil kodu eklenmesi yeterlidir. **Örneğin:** en-Alûmail (Mail - from English). Standart olarak 6 dilin kodu ve kullanımını kabul görmüştür;

İngilizce:	en,	Esperanto:	eo,
Almanca:	de,	Arapça:	ar,
Türkçe:	tr,	Farsça:	fa.

Bunların dışındakiler de uluslararası dil kodlarına göre kullanılabilir.

Alû Formu: dil kodu-Alû+diğer dilden sözcük. (en-Alûmail, en-Alûcheckin, de-Alûbahnhoff, tr-Alûgümüş, ar-Alûdunya...

Alû yapısıyla işlenen diğer dillerdeki sözcükler bir nevi Al Bakiyye diline uyarlanmış olur. Bu yüzden artık çekim, form ve kullanımını Al Bakiyye dil kurallarına göre yapılabilir.

Keşke Yapısı (Kiay Kipen)

Keşke yapısı istek-dilek zaman yapısıyla yapılır. Esas fiil sonuna "ay" eki getirilir." Keşke manasına gelen "*kiay*" sözcüğü kullanılsa da mana değişmez. Vurguyu artırmak için cümle sonunda veya başında kullanılabilir.

TR: Keşke Almanca öğrensem.

BK: Kiay war min matunay ya Lisan-icermen.

İlgi Duyma Yapısı (İlig Kipen)

Normal fiil yapısı gibi kullanılır. "İlig" fiili ile yapılır ve ezelden ebed zaman kipi ili genelde kullanılır. "ilig + zu + isim" formu ile işlenir.

TR: Sinemaya ilgi duyuyorum.

BK: Min war iliging zu Kalrayyut.

Ön Ekler – Son Ekler (el Ekler-iformisonru)

Soru Ekleri (Ekenelsorgu)

Tüm soru cümlelerinde tek bir soru eki kullanılır; **mu**? Sesletime göre “*mu*” veya “*mü*” şekillerini alabilir. “**Mu**” cümlenin en başında veya en sonunda kullanılabilir. Yardımcı fiil olan durumlarda kullanılmaya da bilir. Kullanılmadığında yardımcı fiil cümle başında olmalıdır. Genel kabul form ise “mu” ekinin her zaman cümlenin en başında kullanılmasıdır.

Başta : Mu ist lâ Barq? (Bu ev mi?)

Sonda : Ist lâ Barq mu? (Bu ev mi?)

Mu olmadan: Ist lâ Barq? (Bu ev mi?)

Vurgu, tonlama vb. göre başa veya sona eklenebilir.

Yardımcı fiil ile yer değiştirerek de kullanılabilir;

Ist mu lâ Barq?

Ist lâ Barq?

Olumsuzluk Ekleri (Biuğma Ekleriy)

Farklı olumsuz yapı eki mevcuttur. Önden, sondan eklemeli yapısı bulunur.

- **Yardımcı fiil “değel” ve “nar” kullanılır:** Min *değel* ber Sağuman. (Ben doktor değilim.)

- **Yardımcı fiil olmadığında ise fiil başına “Ñâ” eki getirilir:** *Ñâgel* zu lâ barq! (Eve gelme)

Baştan ve sondan eklemeli yapı mevcuttur:

- Başa getirilenler: Ñâ, Bi, Gayriy, Anti, haricen

- Sona getirilenler: ñuz, jıg

Olumsuzluk: İstenmeme	Ñâ	Ñâmutetmen, Ñâmenler, Ñâhoş, Ñâsev, Ñâçuk!	İstenmeyen öğretmen, İstenmeyen insanlar, hoşlanılmayan, sevilmeyen, Çıkma!
Olumsuzluk: Eksiklik	jıg	Mutetmenjıg, Araybajıg, Kutjıg	Öğretmensiz, Arabasız, Mutsuz
Olumsuz: Ters Eylem	bi	Bimutet, Biuğma, Bihoş	Öğretmesiz, olumsuz, nahoş
Olumsuz: Eylemsel olumsuzluk	ñuz	Mutetñuz, Gelñuz,	Öğretmez, Gelmez
Olumsuz: Karşıt-Zıt	anti-	Antimutetmen, Antiislam	Öğretmen karşıtı, İslam karşıtı
Dışında Olma	gayriy	Gayriymutetmen, Gayriyhegget, Gayriyislamdekmen	Öğretmen dışında, Gerçek dışı
Yanlış-Hata	yan	Yanmutet, Yanunert	Hatalı öğretmek, Yanlış anlamak
Hariç Olma	Haric	Haric ya Barq, Haric lâ JBV	Evin haricinde, KDV hariç
Harici Olma	haricen	Haricenmutetmen, Haricenbetik	Öğretmen harici, Kitap harici
Dışı Olma	İm	İmtormu, İmtöre	Hayat dışı, Yasa dışı
Üvey-El Gariplik	laç	Analaç, Atalaç, Ağalaç, Balalaç, Ullaç	Üveyanne, üveybaba, üveyabi, üveyçocuk, üvey evlat
Hiçlik	jo	Gibs jo lâ Barq burayfı.	Bu rada hiç ev yok.

Taşıt Ekleri (Eklamelvaslam)

Otobüs, minibüs, tren, gemi, uçak vb. vasıta eyleminde araç niteliği bulunan gereçler için “-vaslam” eki kullanılır.

Karayolu Taşımacılığı: Yol

Karayolu - Demiryolu: Rayol

İki Tekerli Araçlar: Tek

Raylı Sistem Demiryolu Taşımacılığı: Ray

Yalnızca raylı sistem (Tren): Ray

Üstten giden raylı hat (Tramvay): Uray

Yeraltından giden raylı hat (Metro): Aray

Denizyolu Taşımacılığı: Den

Denizaltı Taşımacılığı: Aden

Havayolu Taşımacılığı: Uç

Uçak: Uçvaslam

Sözcükler:

Tren: (Rayvaslam)

Otobüs: (Yolvaslam)

Metro: (Arayvaslam)

Gemi: (Denvaslam)

Tramvay: (Urayvaslam)

Cümleler - Cümle Yapıları (Sözlem)

Cümle Çeşitleri

Al Bakiyyede cümle kurulum ve dizilimi özgürce'dir. Vurgulanmak istenilen sözcük ve cümleye öncelik verilebilir.

- Temel cümle ile yan cümle birbirinden ayrı tutulur.
- Şart-Bağlı cümlelerde cümle başında “*ef*”, fiil sonunda ise “*-us*” eki getirilir: *Ef min görusa siniy, werde min bertaç sine lâ Paray.* (Seni görürsem, sana para vereceğim.)
- Ef cümlede bir defa, *-us* eki de birçok kez kullanılabilir.

Al Bakiyyede 2 çeşit cümle zamanlaması vardır; belirli ve belirsiz zamirli.

Özgürce birden fazla yöntem olduğu için bir cümle birden fazla mantık ve şekilde kurulabilir.

Olumlu-Olumsuz-Soru Cümleleri (Uğma-Biugma-Sorgu Sözlemat)

Cümle Türü	Belirli Zamir	Belirsiz Zamir	Türkçe
Olumsuz Cümlesi İsim	Bu değel ber Betik.	Bu Nâbetikdir.	Bu bir kitap değildir.
Olumsuz Cümlesi Fiil	Min nar yazerti ber Betik.	Ber Betik ñâyazertimin.	Ben bir kitap yazmadım.
Olumlu Cümlesi İsim	Bu ist ber Betik.	Bu Betikdir.	Bu bir kitaptır.
Olumlu Cümlesi Fiil	Min yazerti ber Betik.	Ber Betik yazertimin.	Ben bir kitap yazdım.
Soru Cümlesi	Mu sahap ol ber Barq?	Mu gibs ber Barq orayfi?	Orada bir ev var mı?

İsim Cümlesi (Ad Sözlem)

Cümle Türü	Belirli Zamir	Belirsiz Zamir	Türkçe
İsim Cümlesi (ist)	Min ist ya Hûryazar.	Ya Hûryazarmin.	Ben bağımsız yazarım.
İsim Cümlesi (dır)	Min ya Hûryazardır.	Ya Hûryazarmindir	Ben bağımsız yazarım.

Fiil Cümlesi (Eylev Sözlem)

Cümle Türü	Belirli Zamir	Belirsiz Zamir	Türkçe
Fiil Cümlesi	Min war yaza aks ya Hûryazar.	war yazamin aks ya Hûryazar.	Bağımsız yazar olarak yazarım.
Temel Cümle	Min werde geltaç zu lâ Okul sinlen erteki.	Erteki werde geltaçmin zu lâ Okul mit sin.	Yarın seninle okula geleceğim.

Yan Cümleler (Yan Sözlem)

Cümle Türü	Belirli Zamir	Belirsiz Zamir	Türkçe
Yan Cümle	Sin war sevay dostiy, war sin yardema.	War sevay ya dost, war sin yardema.	Arkadaşını seversen, ona yardımcı olursun.
Yan Cümle	Alu war min geda zu ya Okul, wurde min bolerti ber Parayğa.	Min wurde bolerti ber lâ Parayğa, alu zu ya Okul gedertimin.	Okula giderken cüzdan buldum.
Bütünsel Yan Cümle	Min wurde görerti ki, wurde gelerti sin zu ya Barq.	Wurde görertimin ki, zu ya Barq wurde gelerti sin.	Eve geldiğini gördüm.

Relatif Cümleler (Nisbi Sözlem)**-Olan: Olwan**

TR: Öğretmenim olan Martin'in bir arabası var.

HR: Minin Edige olwan Martin sahap ber Arayba.

Etkin Cümle: *Bu lâ Arayba ist gızıl. Min wurde görerti el Arayba-igızıl* (Bu araba kırmızıdır. Kırmızı arabayı gördüm.)

Relatif Cümle: *Min wurde görerti gızıl olwan el Arayba.* (Kırmızı olan arabayı gördüm.)

Devrik Cümle (Qarmaş Sözlüm)

Cümle Türü	Belirli Zamir	Belirsiz Zamir	Türkçe
Devrik Cümle	Erteki werden miz gettaç zu ya Okul sinlen.	Erteki werden gittaçmiz Okula mit sin.	Yarın gideceğiz okula seninle.

Şart Cümlesi (Depat Sözlüm)

Cümle Türü	Belirli Zamir	Belirsiz Zamir	Türkçe
Bağlı-Şart Cümlesi	Ef min sahapusa ol Paray bergün, werde min gedetaç zu Ötüken.	Ef sahapusamin ol Paray bergün, werde gdetaçmin tu Ötüken.	Birgün param olursa Ötüken'e gideceğim.

İkili Fiil Cümlesi (Keyupeylev)

İkili fiil, bir eylemden sonra farklı eylem gelme durumunu ifade eder. Rica etmek, sevmek, çalışmak, denemek, ummak, ümit etmek vb. fiiller için geçerlidir. Sonrasında fiil aynı cümle içinde ise **İSİM** haliyle veya yalın-mastar haliyle kullanılır, cümle olarak farklı yapıda ise **"kio"** bağlacı ile ayrılıp, normal çekimli olarak kullanılır.

- **Tek cümle:** Gelmeyi ümit ediyorum.
- Min war uma lâ gellam.
- **Ayrı cümle:** Yarın benimle sinemaya gelmeni ümit ediyorum.
- Min war uma kio, werde sin gettaç mit min zu lâ Kalrayyut Erteki.

Örnekler

Gelmeyi ümit ediyorum.	Min war uma lâ gellam.
Senden bana Al Bakiyye öğretmeni rica ediyorum.	Min war kilema sinfin kio, mutet mine ya Al Bakiyye.
Yürümeyi seviyorum (2. Fiilin isim hali kullanımı)	Min war seva lâ Çırlam.
Para bulmaya çalışıyorum. (2. Fiilin mastar halli kullanımı)	Min war eşlema lâ Paraybol

Selamlaşma (Muessalam)

Türkçe	Al Bakiyye
Merhaba, Selam	Hû
Günaydın	Günnuray
Tünaydın	Tünnuray
Hayırlı Günler	Hayrungünay
İyi Akşamlar	Okşayay
İyi Geceler	Yatkuay
Selamun Aleyküm	Selamaleykum
Kolay Gelsin	Ebbolay

Hâl Hatır Sorma ve Veda

Türkçe	Al Bakiyye
Nasılsın?	Sin Kandıy, Nûçik Sin?
İyiyim, teşekkürler	Eymin, Bayar
Fena değil	Ñâaman
Hoşçakal	Esenkal
Sonra görüşürüz.	Sonrumagör
Kendine iyi bak	Eyayözi
Hoşçakal	Esenkal
Güle güle	Gülegül
Allahısmarladık!	Haymayhay
Hoş geldiniz	Esen Gelertisiz

Aile Üyeleri ve Kavramları (Barqüyat or Uşuru)

Türkçe	Al Bakiyye
Ata	Ata
Dede / Büyük Baba	Uluata
Nine / Büyükanne	Uluana
Babaanne	Anařiyata
Anneanne	Anařiyana
Baba	Baba, Ata
Anne	Ana, Añû
Üvey Anne	Analaç
Üvey Baba	Atalaç
Kayınvalide (Kaynana)	Anařiyeş
Kayınpeder (Kaynata)	Atařiyeş
Ebeveyn (Anne-Baba)	Anatay
Erkek Kardeş (Kardeş)	Ertoldaş
Kız Kardeş (Bacı)	Riytoldaş
Hala, Yenge	Bibi
Teyze	Eze
Amca	Emi, Emmi
Erkek Yeğen / Kız Yeğen	Ulşiytoldaş / Ulşiytoldaşça
Kuzen	Tuma, Tumaça
Koca (Eş Erkek)	Er, Eş, Biy
Hanım (Eş Karı)	Eş, Biyçe
Evli Çift (Karı-Koca)	Barqdaş
Kız Evlat	Oğulça
Erkek Evlat (Oğul)	Oğul
Erkek Torun	Oğulzade
Kız Torun	Ulçazate
Çocuk	Bala, Çağa

Çocuklar	Çağalar
Bebek	Çağa, Mevlut
Gelin	Eşriybiyçe
Damat	Eşriybiy
Akraba	Nezhatdaş
Baldız, Görümce, Elti	Êltê

SÖZ DİZİLİMİ (SÖZ DİZLAM)

Al Bakiyye, temel alt yapısını Türkçe ve Al Bakiyye dilinden aldığı için sözcük diziliminde kapsamlı bir özgürlük sunar. Kelimelerin yerlerini değiştirmek anlam kaybına neden olmaz. Yazar ve anlatıcının istediği biçimde sözcük dizilimine imkân verilir. Vurgu ve tonlamaya göre ayarlama yapılabilir.

Temel bazı kurallara uyulduğu sürece sözcük dizilimi özgürce yapılabilir;

1. Artikeller isimlerden ayrılmaz.
2. Sıfatlar isimlerden ayrılmaz.
3. Edatlar nitelendirdiği isimle beraber kullanılır.

Örnekler

Türkçe: Seni bugün biriyle görüştüreceğim.

1. Min werde gemugörtettaç bermenlen bugün.
2. Werde gemugörtettaçmin siniy bermenlen bugün.
3. Bugün werde min gemugörtettaç siniy mit ber kon.
4. Wit ber Men werde min gemugörtettaç ya sin bugün.

Sözcük Türetme (Sözcux Türetung - Türetek)

Al Bakiyye temel bir kök sözcüğü kolayca türetebileceğiniz bir dildir. Temel ekler kullanılarak birden fazla sözcük oluşturulabilir, türetme yapılabilir. Baştan, sondan ve ortadan eklenebilmektedir. Ayrıca edat, ek isim, fiil kökleri ile de yeni sözcük türetilebilmektedir. Herkes kendi özgün sözcüklerini türetebilir.

Özel hazırlanan “**Türetek**” Form Listesinde yer alan formüllerle herkes özgün sözcükler türetebilir.

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/e/2PACX-1vRlz->

[YL9m4d3NyOpRnAxkPVs0T_Tl_M7hYzxlGVPgO73TeJi6xr6Hw6eyNZHE1DajZI4doD1do3V4QN/pubhtml](https://docs.google.com/spreadsheets/d/e/2PACX-1vRlz-YL9m4d3NyOpRnAxkPVs0T_Tl_M7hYzxlGVPgO73TeJi6xr6Hw6eyNZHE1DajZI4doD1do3V4QN/pubhtml)

ÖRNEK CÜMLE VE ÇALIŞMALAR (EMSAL SÖZLAM OR EŞLEMKUEN)

Diğer Dillerde Çeviri Cümleler (Sözlamelçevriy fi öte tileyn)

(Al Bakiyye): *Miz mus matut ya Al Bakiyye junhûriyat.*

[Al Bakiyye Yazım: MΞ MΘ≈ M@Qŕ ۇ J L.اۇ J ♡ ٲاۇ@]

TR: Özgürlük için Al Bakiyye öğrenmeliyiz.

EN: For freedom, we must learn Al Bakiyye.

DE: Für die Freiheit müssen wir Al Bakiyye lernen.

ESP: Ni devas lerni Al Bakiyye por libereco.

Al Bakiyye: *Hû, min başlaerti junmatunlam tezelti. Al Bakiyye olwan tiliy war min tatsuğa zu jarkal*

TR: Merhaba, ben yeni bir dil öğrenmeye başladım. Adı Al Bakiyye olan dili herkese tavsiye ederim.

EN: Hello, I started to learn a new language. I recommend the language named Al Bakiyye to everyone.

DE: Hallo, I habe eine neue Sprache gestartet zu lernen. Ich empfehle die Sprache Al Bakiyye jedem.

ESP: Saluton, mi eklernis novan lingvon. Mi rekomendas la lingvon nomatan Al Bakiyye al ĉiuj.

Al Bakiyye: *Min wurde severti siniy ilk lâ Görkufi.*

TR: Ben seni ilk görüşte sevdim.

EN: I loved you at first sight.

DE: Ich habe dich auf den ersten Blick geliebt.

ESP: Mi amis vin unuavide.

Koşul – Şart Cümlesi

TR: Param yeterse kitap alacağım.

BK: Ef minin Paray wetsua werde min kiŕnaltaç lâ Betik.

Neden - Sonuç Cümlesi

TR: Uyanamadığı için derse geç kaldı.

BK: Mert kan ol nar ayilerti, wurde ol waperti zu lâ Okut.

Tanım Cümlesi

TR: Dostluk, birlikte başlayıp birlikte bitirmektir.

BK: El Dostunç ist Cofanglam or Cobeterlam.

Karşılaştırma Cümlesi

TR: Gökyüzü bugün daha mavi görünüyor. En sevdiğim renk mavidir.

BK: Gökyut war zeşgöra gökrak bugün. Ya Tüş olwan min war seva en ist gök.

Nesnel Yargı Bildiren Cümle

TR: İstanbul, Türkiye'nin en kalabalık şehridir.

BK: İstanbul ist ya İl-ienkupti ya Řiytürkiyye.

Öznel Yargı Bildiren Cümle

TR: Bu kitap beni çok etkiledi.

BK: Bu ya Betik war raydaking miniy çox.

Benzetme Cümlesi

TR: Pamuk gibi ellerin var.

BK: Sin sahapa ay Rukeyn Çomravilldek.

Dolaylı Cümle

TR: Mektubunda üç ay sonra döneceğini yazmış.

BK: Ol worde yazmış ol Zarf-idamlafi kio werde regeltaç sonru uc Ay.

ANLATIM TÜRLERİ

Cümlede Tevil - Yorumlama (Tevilet el Sözlem)

Ana cümlenin yorumlanmasını, ek görüş belirtilmesini sağlayan anlatım türüdür. Tanıtım ve ek görüş belirtme amacıyladır. Kanıt ve ispat zorunluluğu yoktur.

“*kio, aşaran, bêle, hemfi*” bağlaçları ile yapılır. ... ana cümle, kio + tevil cümlesi.

Örnek-Emsal:

TR: Yine masa üzerindeydi mektuplar, üstelik aylarca okumadığı mektuplardı bunlar.

BK: Gêne el Zarf-idamlaat ist un lâ Yudruk, kio nar okuerti ayenja olwan el Zarf-idamlaat.

Sözce (Türetmek & Sözi)

Kök sözcükler ve Türetmek formları kullanılarak yeni-özgün sözcük üretme-türetme yöntemidir. Türetme ekleri, yapı ve relatifler, tamlamalar ve sesler kullanılarak sözlükte var olmayan farklı nitel sözcük türetilir.

Örnek-Emsal:

Sözlükte mevcut olan sözcükler: Yeşelnemiş (Manav), Kirineşhane (Market), kâr (İşlev yapımcı eki)

Türetilen Sözcük: Yeşelnemişkirineşhanekâr (Sebze-Meyve satış market sorumlusu.)

Açıklamalık (el Şerx-iolunç)

“*Şerxayan, ayan, şerh', kezâ*” bağlaçları kullanılarak ana cümleden sonra açıklama belirtme durumudur. Ana cümleden sonra açıklamalık bağlacı kullanılıp 2 nokta konulduktan sonra açıklama cümlesi işlenir.

TR: Mavi elbise giyinmiş bir bebektir. Açıkça erkek çocuğu olduğu anlaşılıyordu.

BK: Ol ist ber Bala kio wurde geyerti ay Kökgeyu ayan: ol ist lâ Oğul.

Devriye (Gezung)

“*Kezâ*” bağlacı kullanılarak bir konu anlatımında aniden farklı bir konuya tek cümlede geçme ve değinme durumudur. “*Kezâ*” bağlacından önce noktalı virgül (;) kullanılıp, sonrasında doğrudan devriye cümlesi tek nokta dahili-tek cümle formunda kullanılır. ... ana cümle; kezâ ... (Gezung Sözbet)

TR: *Bu sabah yine onu rüyamda gördüm; hani her sabah görmek ister ama göremem, görünce konuşmam ve deli-divaneye dönerim de “ah” çeker yanarım ya, işte onu gördüm yine.*

BK: *Bu aylgâh genê wurde min yulerti lâ ol minin ya Mavfi; kezâ es min göra olıy er aylgâh ajer nar ken göra, sureb göramin ken nar min aytata or war min joawa tum “aah” tēmin mi war min çoğing. Min wurde yulerti genê olıy.*

Şiirsellik (Usûlîhat)

Duygu ve düşüncelerin şiirsel ve ezgisel anlatım durumudur. Ses, kaide, ritim, kafiye vb. uyarmalar yapılarak cümle anlatımı sağlanır. Ayrıca bazı tonlama işaretleri de bulunur.

!	=	Hitabet ve emir
?	=	Okur ve dinleyiciye soru sorma, düşündürme
*	=	Açıklama cümlesi, ek bilgilendirme
”	=	İkileme, sözcük veya cümlenin iki kez tekrarlanması
^^	=	Uzatım

Usûlîhat anlatımlarında bol miktarda emoji, logo, ifade, işaret, ikon vb. görsel materyal kullanılabilir. Farklı alfabe ve yazım sistemlerinden süsleme, hat sanatı ve kaligrafi betimlemeleri yapılabilir.

YAZIM KURALLARI VE NOKTALAMALAR (YARULELYAZUNG Mİ NOKUNGAT)

Al Bakiyye yazım kuralları oldukça basittir. Yazım sistemi ve alfabe kullanımı özgürce olduğu için yazımı yapılan alfabe sisteminin kuralları geçerlidir. Standart olarak kabul edilen alfabelerde ise önem arz eden bazı yazım kuralları aşağıda belirtilmiştir;

- Arabî ve Göktürk alfabeleri sağdan sola yazılır.
- Latinî ve Al Bakiyye alfabeleri soldan sağa yazılır.
- Latin kökenli alfabelerde Büyük-Küçük harf ayrımı vardır ve artikel alan tüm isimler büyük harfle başlar.
- Al Bakiyye alfabesinde her harf kendine özgü sesletime sahiptir ve yazımda bu sesletimlere göre kullanılırlar.
- 4 Standart alfabede de iki sesli yan yana geldiğinde araya kaynaştırma harfleri konulur; “y, ğ, h, x”
- Sessiz harf ile başlayan isimlerin artikelleri bitişiklik kuralına göre yazılabilir; **El Barq** = “*Eb Barq*” veya “*Eb'barq*” (Ev) şeklinde de yazılabilir. Anlamsal olarak hiçbir farklılık olmayıp, sadece vurgu ve sesletim olarak süsleme söz konusudur.
- Sayı, saat ve numara yazımlarında son ekten sonra (‘) tırnak işareti konulur.

Noktalama İşaretleri (Nokungat)

Yazım sistemine uygun noktalama işaretleri kullanılır. Standart uygulamada aşağıda belirtilen noktalama işaretleri yaygın olarak kullanılır.

Nokta (.)	Uzun Çizgi (—)
Virgül (,)	Artı (+)
Noktalı Virgül (;)	Veya - Ya da (/)
İki Nokta (:)	Duraksama (°)
Üç Nokta (...)	Red (×) Onay (✓)
Soru İşareti (?)	Tırnak İşareti(“ ”)
Ünlem İşareti (!)	Parantez (Ayracç (())
Kesme İşareti (‘)	Kısa Çizgi (-)

BAZI TEMEL SÖZCÜKLER (BADHİ TÖKEZ SÖZCUXAT)

Türkçe	Al Bakiyye
Merhaba	Hû, BK (Bikey)
Günaydın	Günnuray
İyi Günler	Eygünen
Benim adım ...	Minin ad ist...
Ev	Barq
Araba	Arayba
Tren	Rayvaslam
Zaman	An
Tanıştığıma memnun oldum.	junmutan wurde şadertimin. / Min wurde şaderti junmutan.
Sinema	Kalrayluk
Sinemaya gidelim mi?	Werde getay miz zu lâ Kalrayluk?
Acele işe şeytan karışır.	Lâ çuluk eşe war Elbiz karaşing.

GÜNLÜK AKTİVİTELER (GÜNENÇEYLEVAT)

TÜRKÇE	Al Bakiyye
Sabah 7'de kalkarım.	Ayılğâh war min ayıla 7.00'fi.
7:30'da kahvaltı yaparım.	7.30'fi war min ayljakyapa.
7:45'de okula tramvay ile giderim.	7.45'fi war min gede mit lâ Urayvaslam.
8'de ders başlar.	8'fi war fanga lâ Ders.
12'de öğlen yemeği yerim.	12'fi war min yea êvlen.
15:00'da eve geri dönerim.	15.00'fi war min regete zu lâ Barq.
Okuldan sonra kahve içer, müzik dinlerim.	Sonru Okulfin war min iça lâ konur, tına lâ Çalav.
Ödevlerimi yaparım.	Min war maxa minin Mutauhden
17:00'da yürüyüş yaparım.	17.00'fi war min Çirmaxa

18:00'da duş alırım.	18.00'fi war min yunakkula/yuma.
19:00 ibadet ederim.	19.00'fi war min ibada.
19:30'da akşam yemeği yerim.	19.30'fi war min yea lâ Okşayaş.
Tv seyrederek veya bilgisayarda film seyredirim.	Min war seyreta lâ Seyretgeç vam lâ Kalray Bilkusaygaçfin.
Her hafta sonu yüzmeye giderim.	Er wik sonru war min gede junnag.
Hava güneşli olduğunda yürüyüş yaparım.	Wen ya Kalğ ist ey, war min Çirkumaxa.
Hava soğuk olduğunda evde arkadaşlarımla sohbet ederim.	Wen ya Kalğ ist Buzzî, war min aytata mit minin Dost.
Hafta sonu balık tutmaktan hoşlanırım.	Wiksonru war min hoşa lâ Çabakırkeype.
Akşam 21:30'da yatağa giderim (uyurum – yatarım.)	Okşay 21.30'fi war min yata.

AL BAKIYYENİN AMACI VE ÖZGÜRLÜĞÜ

Al Bakiyye, olabildiğine özgür bir yazım ve anlatım sağlamak için oluşturuldu. Bu kapsamda bir birçok eş anlamlı sözcük türetmeye çalışıldı. Kurallar sıkı ve sert olmayıp, yazar ve anlatıcının inisiyatifine bırakıldı. Alfabe kullanımı, anlatım tarzı ve cümle dizilimi özgürce dir.

AL BAKIYYE SÖZLÜĞÜ VE KELİMELERİ

Al Bakiyye, “Klasik Al Bakiyye”, “Al Bakiyyetüneşvek” ve “Al Bakiyyetühür (Hûrayca)” şive ve lehçelerinin tümünün bütünü ve standardıdır. Kendisine ait “Ulu Sözlük” olarak adlandırılan bir sözlüğü mevcuttur. 6000'den fazla kök sözcük ve fiil kökü bulunmaktadır. Yeni sözcük oluşturma tablosu hazırlanmıştır. Bu tablo sayesinde birçok yeni sözcük türetilir ve bu sayede milyonlarca sözcük elde edilebilir.

Yeni sözcük türetme ve ekleme (Teze sözcux türetlam mi eklem)

Al Bakiyye, diğer birçok dil gibi kapsamlı sözcük dağarcığına sahiptir. Diğer dillerden de etkileşimini sürdürür. Ancak özgürlük için her sözcüğün birçok anlamı ve eş anlamlısı türetilmiş, ulu sözlüğe eklenmiştir. Fakat Al Bakiyye'yi diğerlerinden ayıran en önemli özelliği sözcüklerin de yazar ve anlatıcı tarafından seçilebilmesi, türetilmesidir. Sözlükte

var olmayan bir sözcüğü türetip, eklenmesini talep edebilirsiniz. Hatta siz, kendi sözcüklerinizi türetip, oluşturarak kendi sözlüğünüzü oluşturabilirsiniz.

Belli kaideleri bulunan basit bir ek - yapı sistemi oluşturulmuştur. Bu ek ve yapılar sayesinde bir kök sestem onlarca sözcük, fiil vb. türemektedir. Mevcutta var olan tek bir fiil veya isimdir ama bu ek ve yapılar sayesinde birçok sözcük ortaya çıkmaktadır. Geliştiricisi tarafından hazırlanan Ulu Sözlüğe eklenmese de varlığını korur.

Yeni Sözcük Oluşturmada Temel Kurallar

- a. Yeni eklenecek olan sözcük Al Bakiyye-Al Bakiyye sözcük kurallarına uymalıdır.
- b. Al Bakiyye'da sözcüklerin baş, son ve orta bölümlerinde şartlandırma yoktur. Yani şu sesle veya harfle başlar, biter gibi bir kısıtlama bulunmaz. Kök sözcük sözcük oluşturucusunun keyfine ve isteğine göre şekillenebilir.
- c. Kök sözcük “*Ulu Sözlük*” içerisinde yer alan diğer kök sözcüklerle aynı olmaz, diye bir kural yoktur. El anlam, eş yazım uygulanabilir. Ancak karışıklık olmaması için aynı olmasından ziyade daha farklı yapıda oluşturulması tercih edilir.
- d. Diğer yabancı dillerden kök sözcük alıntısı yapılabilir. Ancak bu sözcük mutlaka Al Bakiyye sesletimine uygun hale getirilmelidir. Misal, “*Check in*” sözcüğü alınacaksa “Çekin” biçiminde işlenmelidir. Çünkü Al Bakiyye yazıldığı gibi okunan, okunduğu gibi yazılan bir dildir.
- e. Temel kök sözcüklerin özellikle sıfat veya fiil olmasına özen gösterilmelidir ki, diğer “*Türetmek*” tablosuna göre daha fazla sözcük oluşturulabilsin ve temel kullanıma uygun olsun.
- f. **Sözlükte var olan bir yapı veya yabancı sözcüğe Al Bakiyye karşılık türetmek için uygulanması gereken ilk adım fiil üzerinden Türetmek tablosuna göre eklerle yeni sözcük türetilmesidir. Yeni sözcük ekleme ve oluşturmaya öncelikli uygulanması gereken yöntem bu olmalıdır.**

Yeni Sözcük Türetme Yöntemleri

1. Türetmek Tablosuna uygun ek ve yapılarla yeni sözcük türetmek.
2. İsim, Fiil, Sıfat veya Edatlarla birleşik sözcük oluşturmak.
3. Yabancı dillerden kök sözcüğü Al Bakiyye'ye uyarlamak.
4. Eski Dillerden yeni sözcükler diriltmek ve uyarlamak.
5. Kök sözcük yerine durumu sıfat tamlaması veya fiil tamlamalarıyla anlatan bir sözcük oluşturmak.

For Example: “*Bimedtêu*” (The worthless promise)

Örnek:

“*Asmak*” fiilini ele alalım. Aşağıdaki tabloda “*Asmak*” fiilinden diğer sözcüklerin türetilmesi gösterilmiştir. Tüm türetim evresi, “*Türetmek*” denilen ek, yapı ve sistem sayesinde gerçekleştirilmektedir. Bu yapı ve ekler ile herkes onlarca sözcük, cümle, kavram ve deyiş türetebilir. Genelde ilk ses veya kök farklı uygun diğer dillerden alınabilmektedir. Bu örnekte biz Türk dilinden aldık.

(Sadece basit bir örnektir. Tüm “*Türetmek*” yapı ve formları kullanılmamıştır. Tümüne “Sözcük Türetmek” başlığı altından ulaşabilirsiniz.)

Yapı-Durum	Al Bakiyye	Türkçe
Kök	as	asmak
Emir	as!	as!
Yer	Astay	İdam sehpası, Darağacı
Kişi	Asman	Cellat
Kişi	Asmend	Adam asabilecek yetenekteki kişi
Olumsuz	Asñuz	Asmaz
Zıt-Karşıt	Antias	İdam karşıtı, İdam karşıtlığı
Zamanlama	Asgâh	Asma zamanı
Yer-Kab	Asyut	Asılabilecek eşyaların konulduğu yer; dolap, Vestiyer, Askılık
Sıfat/Kavuşma	Asup	Asılı
İsim	Asu	Askı, askılık,
Hatalı Eylem	Yanas	Yanlış, hatalı asmak
İsim	Asku	Asık (İsim / Sıfat)
Fiilin İsim Hali	Aslam	Asma (İsim)
Alet-Çanta	Asğa	Asma çantası, asmalık
Sebep	Junas	Asmak için
Dönüşlülük	Asaw	Asılmak
Edilgen	Zeşas	Astırmak

Ürün	Asjak	Asacak, Çamaşır,
Olumsuz Emir	Ñâas	Asma!, asmamak
Dilek	Asusmin	Ben assam
Eylem Öncesi	Asñâfik	Asmadan önce
Olumsuz-Aksi	Biasen	Asmaksızın
Tekrarlama	Reas	Tekrar asmak
Canlı-Hayvan	Asgır	Aslan

HARF KODLAMA SİSTEMİ

Bir kelime veya ifade seslendirirken karşı tarafa doğru harf yazımı belirtmek için kullanılan harf kodlama sistemidir.

A	Adam	L	Land
Â	Âğuş	M	Mavu
B	Barq	N	Nazar
C	Caxku	Ñ	Ñaesk
Ç	Çağala	O	Odung
D	Deko	Ö	Önel
E	Ebe	P	Pagima
Ê	Êda	R	Radu
F	Foran	Ř	Řiy
G	Garay	S	Sıyav
Ğ	Ğaztay	Ş	Şehvânî
Ç	Çupyut	T	Tamur
H	Han	U	Udu
X	Xatu	Ü	Üzüm
I	Ilgar	Û	Ûlvu
İ	İlyar	V	Vaslam
Î	Îmâ	W	Wapku
J	Jamğa	Y	Yadku
K	Keju	Z	Zehra
Q	Qazku		

S O N

EK KAYNAK VE BAĞLANTILAR

- [Al Bakiyye Resmi Öğretim Sitesi](#)
- [Al Bakiyye Öğrenim Kılavuzu \(Türkçe\)](#)
- [Al Bakiyye Öğrenim Kitabı \(İngilizce\)](#)
- [Çok Dilli Büyük Al Bakiyye Sözlüğü](#)
- [Al Bakiyye Facebook Sayfası](#)
- [Al Bakiyye Wiki](#) || [Al Bakiyye Wiki 2](#)
- [Al Bakiyye Güncel Veri Klasörü](#)

EK NOTLAR

- Bu eser Al Bakiyye dilin öğretimini sağlamak amacıyla Türkçe dilinde hazırlanmıştır.
- Bu eser, 2 sürüm olarak kaleme alınmıştır ve dildeki gelişim ve eklemeler, bir sonraki sürümlerde güncellenerek yayınlanır.
- Yazarı, bizzat bu yapay dilin geliştiricisidir.

TEŞEKKÜR

Al Bakiyye yapay dilinin tanıtım ve veri barındırılmasında destek sağlayan Rastgelelik Arama Motoru ve Wiki ekibine, Göktürkçe yazımını sağladığımız turkbitig.com sitesi ve yöneticisine teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca bu eseri ele almamda kaynak olarak destek olan diğer uzman dil bilimcilere, akademik çalışma yapan öğretmen ve yazarlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Güncerce ara sıra ele aldığım bu eserimi yazmamda bana her türlü manevi desteği sağlayan biricik eşime minnettarım.

YAZAR

2015 Erzurum Atatürk Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. 1 yıl Almanya'nın Jena kentinde Friedrich Schiller Üniversitesinde Germanistik & DAF eğitimi aldı. Birkaç Türkçe kitap, makale ve deneme çalışmalarının yanı sıra Almanca ve İngilizce çeviriler yaptı. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde sahnelenen Türk – Alman eserlerinden ortaya “*Arama Tarama Yanılgısı*” adlı bir tiyatro eseri çıkardı. (Bu tiyatro çalışmasında en önemli desteği ise Doç. Dr. Fatma ÖZTÜRK DAĞABAKAN, Doç. Dr. Ahmet SARI ve Öğr. Gör. Selim CİNİSLİ sağlamıştır.)

Şu anda da aktif olarak Bizimkose.com, Kaliteliyasa.com, Rastgelelik Wiki, Milliyet Blog gibi platformlarda yazarlık yapmaktadır.

Bazı Kitap Çalışmaları:

- Dilimce (Almanca, Türkçe, İngilizce Karşılaştırmalı Dil Bilgisi)
- Tiyatroya Giden Yol
- Arama Tarama Yanılgısı (Drama)
- Periler ve Efsaneler (Uzun Öykü)
- Görünmeyen Bilinmez (Roman)
- Damlayan Gölge (Roman)
- Gizemli Kitap (Kısa Öykü)
- Almanca Sözlük (Almanca-Türkçe Yapı, Kalıp ve Kavram Sözlüğü)
- Web Site Hazırlama uCoz CMS (Baştan Sona uCoz CMS ile Web Site Hazırlama)
- Hermann Hesse - Siddhartha (Roman İncelemesi)
- Damlatname Rehber Kitabı (Damlatname Edebi Tür Bilgisi)
- Meçhul Adam Kayıp Irk (Kısa Öykü)
- Das Radio in Jena (Radyo Sunum)

Çevirileri: Wolfgang Borchert, Carl von Linde, Franz Kafka-Das Stadtwappen, Überkandidelt, Thomas Bernhard-Boyacı, Rudolf Diesel, Kurt Kusenberg-Verächtlicher blick, Hans Peter Richter-Im Schwimmbad.